

EUROPA BE DE GAULLE

BUS DAUG PASIKEITIMŲ, TAČIAU NE LABAI DRAMATIŠKŲ

De Gaulle kritus Londoniškiis Sun paskelbė kariatūrą, kurios vienoje pusėje de Gaulle laiko savo rankomis iškėlęs visą žemės rutulį, kitoje pusėje aukštasis generolas eina šalin, bet ... žemės rutulys lieka toliau savo vietoje. Iš tik-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

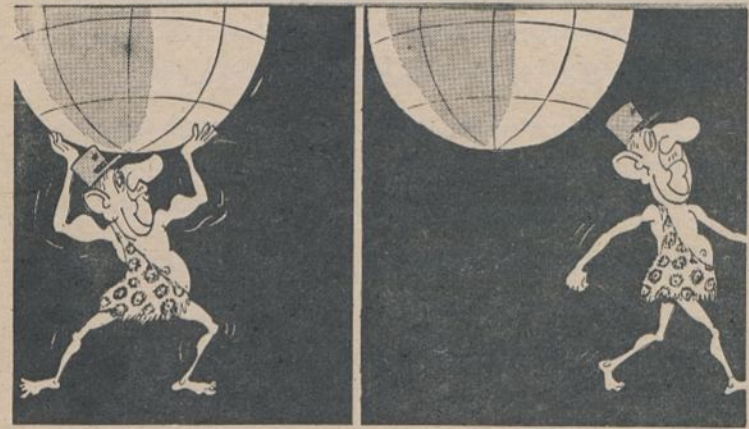
bė pasikalbėjimus su prancūzų sociologu prof. Raymond Aron, kuris jaunystėje buvo daugiau kairėn pakrypes, bet vėliau buvo įstojęs į de Gaulle partiją. (1955 m.

nansinių apskaičiavimų: pereitų metų gegužės mėn. neramumai padarė tiek Prancūzijai nuostolių, kad ji turėtų savo valiutos vertę, t.y. jos santykį su auksu ir doleriu, sumažinti, o tuo tarpu Vokietija turėtų padidinti. To reikalauja abiejų kraštų ūkiniai interesai ir jei tas iki šiol nebuvo padaryta, tai dėl to buvo kaltas tik asmeniškasis de Gaulle užsispyrimas. Jam išnykus, kliūčių kaip ir neliko. Jei prancūzai sutiktų savo valiutos vertę kiek sumažinti, vokiečiai savosios padidintų 8-10%. Dėl vidaus politinių sumetimų kancleris Kiesingeris to nenori daryti iki rinkimų -- rugsėjo mėn. -- tačiau po to Europos valiutų pervinginimas yra beveik tikras dalykas -- dėl to ir spekuliantų veikla.

jis išleido knygą 'Opiumas intelektualams' kuri kritiko intelektualus, remiančius komunistus. Raymondas Aron dešimt metų rėmė de Gaulle, per referendumą balsavo 'non' nors ir dabar jaučia pagarbos generolui, kas matosi iš Der Spiegel antraštės pasikalbėjimui 'Ein Grossartiger Mann des Theaters', tačiau kuris jau išėjo 'iš mados'. "De Gaulle has largely disappeared" -- aiškino jis U.S. News redaktoriams: "The mourning period was one day" (gedulo buvo laikomasi tik vieną dieną).

Taip turbūt lemta visiems didiesiems vyrams, kurie pergyvena savo garbės kulminacinį punktą. De Gaulle moderniems laikams buvo jau netinkamas, bet tai jau praeities dalykas. Ko tikėtis iš ateities?

Į šį klausimą gal geriausiai atsakė ne Aron, bet valiutos spekuliantai. Jie stengiasi atsikratyti frankais juos keisdami į auksą ar vokiečių markes. Ne dėl to, kad jie nepasitikėtų Prancūzijos politine ateitimi, bet išeidami iš realių fi-

Pasaulis dėl to nenukrito...

ro laikas buvo jau pribrendęs generolo pasitraukimui. Gaulistai turi daugumą seime, kuris yra išrinktas iki 1973 metų. Jei prezidentu septyniem metams bus išrinktas, kaip tikima, Pompidou -- tikrai iki to laiko t.y. 1973 m. Prancūzija turės pastovų režimą, o pastovumas, stabilumas yra tai, ko prancūzų dauguma šiuo metu daugiausiai trokšta.

Ieškodami atsakymo kas gi bus toliau, ir konservatyvus U.S. News & World Report ir liberalus Der Spiegel paskel-

Kas nauja Pasaulyje

● DE GAULLE, buvęs Prancūzijos prezidentas, nenorėdamas daryti kokios įtakos rinkiminę kampaniją, kariškiu lėktuvu atskrido su žmona į Airiją šešioms savaitėms atostogų. Jį pasitiko ministras pirmininkas John Lynch, užsieny reikalų ministras Frank Aiken ir kiti aukšti pareigūnai. Jo kelionė buvo laikoma paslapy ir viešbučio tarnautojai, matydami organizuojant didelę apsaugą, manė, kad atvykęs prezidentas Nikonas.

● SOVIETUOJE per paskutines dvi savaites mirė šeši generolai. Raudonoji Žvaigždė, armijos organas rašo, kad gen. Antonov, priešlėktuvinės apsaugos politinis vadovas, mirė nuo ligos. Kitų mirtis buvo tragiška, kas reiškia nelaimingose atsitikimuose. O gen. Dmitriev, Šiaurės Kaukazo karinio rajono politinis vadovas, mirė nuo širdies smūgio.

● AUSTRIJOS saugumo organai stengiasi išaiškinti sovietų diplomato Viktoro Nikulino paslaptį, kuris buvo rastas traukinyje, einančiame iš Vienos į Pragę, apsaugintas. Austrijų policiją užliarmino taksifofėris, pareiškęs, kad jis į Vienos stotį nuvežęs keturis rusus, kurių vienas atrodė apsaugintas, nes buvo įneštas į vagoną. Policija traukinį sulaukė prie Čekoslovakijos sienos ir rado Nikuliną be sąmonės. Jis buvo paguldytas į ligoninę ir tik kitą dieną atsivėgavo. Jam pačiam prašant, austrai jį grąžino į sovietų ambasadą Vienoje.

● VIETNAME komunistai atnaujino bombardavimus, užmušdami nemažai civilių.

Steponas Biežis, kuriam sukako 80 metų amžiaus, jo garbei New Yorke suruoštame pobūvyje. Iš kairės: dr. Steponas Biežis, Gertruda Dargienė, Ona Biežienė ir SLA prezidentas Povilas Dargis.

Pagerbtas nusipelnęs veikėjas dr. Steponas Biežis

Šis pagerbimas įvyko susirinkus Susivienijimo Pildomajai Tarybai į suvažiavimą, svarstyti aktualių organizacijos

(59 milijonus prieš Prancūzijos 50), tobulesnę socialinę santvarką ir geresnį ūkį. Kad išvengtų vokiečių dominavimo, kuris būtų ir labai diskretus, prancūzams būtų naudinga pritraukti britus. Subritais Bendroji Rinka ir kartu Europa būtų stipresnė, tačiau ten galėtų vyruoti Londono - Paryžiaus ašis, kas Bonnai nebūtų visai malonu. Už tai vokiečiai gali ir nespauti prancūzų priimti britus, o pasitenkinti 'mažąja Europa'.

Be to, kad prilaukus vokiečius nuo glaudesnių santykių su Vakarų Europa, Maskva staiga pradėjo ekonominę ofensyvą. Ji staiga parodė didelio susidomėjimo milžiniškais vokiečių plieno vamzdžiais (2,5 mtr. diametro), kuriais norėtų V. Vokietijai tiekti savo naftą ir natūralias du-

(Nukelta į 2 psl.)

reikalų. Dr. S. Biežis, kaip žinia, yra ilgametis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje daktaras - kvotėjas, tad ir jis buvo atvykęs į New Yorką.

SLA Pildomoji Taryba savo suvažiavime turėjo labai plačią programą, mat ji buvo susirinkusi beveik prieš metus Chicagoje. Besvarstant svarbiuosius reikalus, kaip nariams dividendų mokėjimas, SLA Centro namų klausimą ir kitas problemas, kokių neišvengiamai susiranda tokioje plačioje organizacijoje, buvo prisimintas dr. S. Biežis, kuris sulaukė jau gražaus amžiaus -- 80 metų.

Todėl SLA prezidento Povilo Dargio iniciatyva buvo nutarta dr. S. Biežį pagerbti, surengiant jam pobūvį.

Balandžio 25 dieną Penn Garden viešbutyje susirinko negausus, bet artimi kaip solenizantui bei Susivienijimui svečiai. Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis teikėsi į šį parengimą atsilankyti ir pasakė nuoširdžią kalbą, kurioje aukštai įvertino dr. S. Biežio nuopelnus lietuvių visuomenei. Šio pokylio vedėju buvo SLA prezidentas Povilas Dargis, kuris pasakė ilgesnę kalbą, nušviesdamas solenizanto didžiai vertingus darbus Susivienijime. Taip pat kalbas pasakė ir kiti SLA Pildomosios Tarybos nariai -- Stasys Gegužis, B. Pivaronienė, E. Mikuziutė, S. Briedis ir I. Milleriutė. Programos vedėju Povilo Dargio pakviesti taip pat kalbėjo ir kiti svečiai, kaip Antanas Diržys, A. S. Trečiokas, dr. Algirdas Budreckis, Bronė Spudienė ir eilė kitų. Dr. S. Biežis savo kalbose pasižymi nuoširdumu ir šiltu humoru, tad jo kalba ypatingai jaukiai nuskambėjo baigiant oficialią parengimo dalį.

Dr. S. Biežį mes dažnai sutinkame lietuviško-

je spaudoje, jis pats rašo, o nemaža ir apie jį prirašoma. O taip atsitinka todėl, kad jis labai plačiai veikia įvairiose patriotinėse organizacijose.

Kaip minėtame pobūvyje visi susirinkusieji linkėjo ilgiausių, sveikiausių metų, taip ir čia galima solenizantui to paties palinkėti. (as)

● DR. STEPONAS BIEŽIS, Liet. Socialinio Kluvo pristatymu Specialios Chicagos miesto komisijos buvo išrinktas Chicagos miesto nusipelnusių vyr. amžiaus piliečių garbės nariu. Ta proga dr. Stp. Biežis, drauge su kitais išrinktaisiais, bus pagerbtas gegužės 20 d. 11 val. ryto Chicago City Chambers.

LIETUVOJE

KIEK LIETUVOJE YRA MEDŽIOJAMŲ GYVULIŲ

Briedžių skaičius per pastaruosius metus pakilęs nuo keturių su viršum tūkstančių iki 6,700. Tauriųjų elnių kaimenė per pastaruosius tik metus padidėjusi nuo 1050 iki 1300. Stirnų šią žiemą sumažėjo ir likę maždaug 68,500. Pilkųjų kiškių esą apie 276 tūkstančius, tai yra, apie 12 tūkstančių mažiau kaip pernai. Manoma, kad jiems kenkia laukuose pradėti vartoti chemikalai. Apie 6-7 tūkstančiai esą baltųjų kiškių. Vilkai ir lušiai yra pripažinti "miškų sanitarai", bet toms pareigoms Lietuvoj jų esą pakanka po maždaug 40 ar 50.

Pastaraisiais laikais Lietuvoj priviso usurinių šunų. 1962 metais jų buvę 6,400, o dabar jau apie 13,500. Tai žalingi plėšrūnai.

● Antanas Kundrotas, Lietuvos žemės ūkio Akademijos profesorius, balandžio pabaigoj susilaukė 80 metų amžiaus. Dar tebėra profesorius akademijoj (Dabar Kaune, ties Aleksotu), dėsto gyvulininkystės mechanizaciją.

Balandžio 27 d. virš žimtas gen. Vlodo ir ponios Genovaitės Mieželių bičiulių susirinko Pakšto salėje Chicagoje atsisveikinti į Phoenix Arizoną, išvykstančius nuolatos gyventi, visų nuoširdžiai pamiltus, ponus Mieželius ir įteikti jiems atminčiai A. Petrikonio sukurta paveikslą "Žiema", nes tikros žiemos jte ten neturės. Nuotraukoje teisininkų grupė dalyvaus atsiveikime. Iš kairės: Pimpė, Bulota, Šmulkštys, Jokubka, Skipičiai, Miežilienė, Montvila, gen. Mieželis, Lorentienė, Mackevičius ir Kasakitis.

ČEKISTŲ SPĄSTAI LAUKIA ...

Anglijos vyriausybė neseniai išleido savopiliečiams, besilankančiams už geležinės uždangos patarimų rinkinį. Tų patarimų esmė — lankykitės, bet saugokitės ten būdinčios komunistinės žvalgybos spąstų.

Komunistinės žvalgybos yra skirtingos nuo vakarietinių. Jos dalyvauja savo valdžių politikos nustatyme ir vykdyme lygiai savųjų piliečių, lygiai svetimsalių atžvilgiu. Didžiausia ir veikliausia žvalgyba yra Sovietų Sąjungoj, bet ir kitų komunistinių kraštų žvalgybos gana stambios ir, be to, jos vienos su kitomis glaudžiai bendradarbiauja.

Pagrindinis komunistinių žvalgybų tikslas yra gauti duomenų ne tik apie vakariečių gynybą bei saugumą, bet taip pat ir apie prekybą bei pramonės vystymąsi. Šio tikslo jos siekia atkakliai. Jų dėmesys nukreiptas į pačias mokslines bei technines pažangos smulkmenas. Kitas tikslas — įtraukti Anglijos piliečius (šiuose išpėjimuose kalbama tik anglų piliečiams, bet tas pats tinka ir kitiems) į savo bendradarbių tinklą, tegu net ir mažareikšmiams uždavinėms atlikti. Todėl jie stebi kiekvieną svetimsalį, žiūrėdami, kiek bei kaip jis gali būti jiems naudingas, ir ar bei kaip jis galėtų būti sugundytas bendradarbiauti su jais.

Vos tik svetimsalis paprašo komunistinio krašto vizos (išimtis Jugoslavija, kuri daugumą svetimsalių išleidžia lankyti be vizų), žvalgyba tuojau tiria duomenis apie jį ir žiūri, ar tas svečias galėtų būti jiems naudingas ir ar nėra jo praeity kokių kabliukų, kuriais jis galėtų būti "prikabintas". Jeigu ir nieko nėra, svečias vis-

tiek gali patraukti žvalgybininkų dėmesį jau atvykęs. Žvalgyba gali gauti pranešimų apie jo susitikimus, pasikalbėjimus, elgesį iš betkurio sutikto asmens: to, ką jis lanko ar su kuriuo turi kokių reikalų, taip pat iš turistų vadovų, geležinkelio konduktorių, viešbučio tarnautojų ar net visai atsitiktinai sutiktų ir susipažintų asmenų.

Naujos pažintys kartais "susidaro" lyg ir visiškai netikėtai arba net kaip ir paties svečio iniciatyva, nors jos gali būti specialiai parengtos ir vikriai "pakištos". Jei toki nauji pažįstami nedrąsiai (arba kada net ir labai drąsiai) prasitaria apie politinius klausimus ne taip, kaip oficialioji nuomonė kalba, tai tas dar nebūtinai reiškia, kad tas pašnekovas tikrai taip ir mano, ką sako. Todėl nepatartina tokiais atvejais per lengvai išsileisti į "atvirybes" ir tokį naują pažįstamąjį "traukti už liežuvio", kad jis imtų kaip nors skystis esama politinė padėtis. Nes, juo daugiau tokių klausinėjimų, tuo daugiau susidaro medžiagos teigimui, kad svečias arba šnipinėja, arba agituoja...

Kiek tie dalykai liečia Lietuvą lankančius, paaiškina ir ten taikomasis baudžiamasis kodeksas (išleistas, pagal Maskvoj nustatytą pavyzdį, 1961 metais). Ypač žinotini yra du jo straipsniai, 63 ir 68-tas.

Pirmasis iš jų skirtas šnipinėjimui: "Žinių, kurios yra valstybinė ar karinė paslaptis, perdavimas, taip pat jų pagrobimas arba rinkimas, turint tikslą perduoti užsienio valstybei, užsienio organizacijai arba jų agentūrai, taip pat ir kitokių žinių perdavimas arba rinkimas pagal užsienio žvalgybos uždutį, turint tikslą panaudoti jas TSRS interesams kenkti, jeigu šnipinėjo užsienietis arba asmuo be pilietybės, — baudžiami laisvės atėmimu nuo septynerių iki penkiolikos metų su turto konfiskavimu ir su nutėmimu nuo dviejų iki penkerių metų ar be nutėmimo, arba mirties bausme su turto konfiskavimu".

Šiuo metu vyrauja ištikinimas, kad sovietinę vizą turintiems Lietuvos lankytojams negresias pavojus patekti "po 63-čiuoju paragrafu". Ir daugumoje atvejų tikrai tokių kaltinimų beveik niekam neprikabina, — bet tokiam Petrauskui ne taip jau seniai kažką ėmė ir prikabino, atrodo, net iš anksto surežisuotu būdu. Niekas nėra apsaugotas, kad jam tai tikrai nieko neatsitiks. Išsiskaičius į tą 63-čią straipsnį, visiškai akivaizdu, kad jeigu tik koks nors uolesnis čekistas panorės, tai prikabinys tą straipsnį betkam ir betkada. Nesigi net teiravimasis apie kariuomenę ar ginklus, bet netgi pasiteiravimas "na, kaip jūs čia gyvenate" gali būti palaikytas šnipinėjimu, nes tai yra

"kitokių žinių rinkimas", turbūt su tikslu kam nors papasakot, kam nors perduot... Tas šnipinėjimo straipsnis taip suredaguotas, kad jį galima pritempti iki betkoko atvejo.

Kita liga, kuria kažin ar bepagydomai serga čekistai, komunistai ir jų pakeleiviai yra kritikos ir kitokių pažiūrų baimė. Jei ir garsinasi vadinamąja savikritika, iš pašaliečių jokios kritiškos nuomonės nepakenčia ir kiekvieną labai malonią tiesą vadiną šmeižtu ar... prieš valstybiniu nusikaltimu. Taigi, baudžiamąjį kodeksą 68 straipsnis ir nutėmimo bausmės nuo šešių mėnesių iki septynerių metų laisvės atėmimo (galbūt net su papildomu nutėmimu po to) už tokius dalykus, kaip "agitacija ar propagna, kuria siekiama pakirsti ar susilpninti Tarybų valdžią", arba "skleidimas tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminančių šmeižiškų prasimanyimų", "platinimas arba gaminimas ar laikymas tokio pat turinio literatūros"...

Patarimų rinkinyje ne tvirtinama, kad šios rūšies apkaltinimai gresia visiems. Bet manoma, kad bent dalis keliauninkų yra stebima ir yra ištikinta, kad tam tikslui panaudojami ne tik sutinkamieji asmenys, bet ir įvairūs, net itin gudrūs prietaisai, įskaitant infra-raudonaisiais spinduliais fotografavimą, peleninėse įtaisytus mikrofonus ir tt. Jeigu asmuo ima atrodyti kuo nors tinkamas į "bendradarbius" tai gali būti sudaryta jam palankių sąlygų nusikalsti ir kitaip, negu "šnipinėjimu" ar "propaganda". Pavyzdžiui, — išveltį į kokią kontrabandėlę, valiutos spe-

kuliaciją (pasūlys kas nors išsikeisti dolerius rubliais po 5 rublius už dolerį...), prisisuks kokio itin draugiška gražuolė ir žmogus, žiūrėk, jau atsidūrė čekistų įstaigoje prieš alternatyvą: arba bus iškelta byla, iš kurios keletą metų neišsikrapštysi, arba apsiimk atlikti tam tikrą patarnavimą.

Anglijos vyriausybė remdamsi jau igytu patyrimu, pabrėžia, kad toki nemalonumai gresia ne visiems, bet kiekvienam keliaujančiam į tuos kraštus visdėlto pataria apsižiūrėti:

1) ar tavo užsiėmime ir praeity nėra tokių "minkštų vietų", kurias čekistai galėtų patogiai išnaudoti,

2) ar esi gerai apgalvojęs, kaip elgsiesi nuvykęs, ypač pobūviuose, vaišėse bei kitokiuose pramoginio pobūdžio susitikimuose su tenyščiais žmonėmis, ypač naujų pažinčių atvejais.

3) ar esi susipažinęs su tenyščiais istatymais, ypač draudžiančiais tokius dalykus, kurie kitur nelaikomi nusikaltimais ar laikomi tik menkais nusižengimais (kaip fotografavimas, pirkimas ar pardavimas juodoj rinkoj).

Išakmiai patariama, pakliuvus į koki nemalonumą, reikalauti leidimo susisiekti su savo ambasada (Lietuvą lankančiams šiuo patarimu gali būti nelengva pasinaudoti). Ir, jeigu kam pasitaikytų kaip nors susipainioti su čekistais, ką nors jiems pažadėti, tai grįžus painformuoti apie tai savo krašto atitinkamas istaigas, kurios pasižada laikyti tą informaciją paslapti, bet kurios gali padėti susidariusių pinklių nusikratyti. Primenama, kad tokios pinklės kitą kartą pasireiškia net po keleto metų visiško neveiklumo, kai jų paliestasis jau mano, kad viskas užmiršta. (ELTA)

IŠ KITOS PUSĖS...

"Akiračių" 7 Nr. paskelbtas nepasirašytas, atseit, pačios redakcijos straipsnis apie "brolius komunistus ir priešus nacionalistus", kuriame tarp kitko bylojama: "... norime pabrėžti, kad daugumas rusų Lietuvai savarankios egzistencijos niekad nepripažino ir dėl to neturime pagrindo to tikėtis artimoje ateityje -- nei iš komunistų, nei iš antikomunistinių rusų".

Toks griežtas teigimas verčia iš kitos pusės paklausti: iš kur "Akiračiams" yra žinomas rusų tautos daugumos nusistatymas dabar ir ateityje? Man atrodo, kad iš viso valstybės egzistenciją neapsprendžia kaimyninės tautos daugumos nusistatymas, kuris tarp kitko, gali labai dažnai keistis. Jei, pavyzdžiui, vokiečių paklaustum, Hitleriui viešpataujant, ar Lietuvai reikalinga nepriklausomybė, dauguma jų turbūt pasakytų, kad ne. Šiandien, man rodos, dauguma pasisakytų už nepriklausomybę. Panašiai skirtingą nuomonę galėtum išgirsti ir iš lenkų.

Tačiau tai daugiau abstraktus klausimas, neturįs praktiškos reikšmės. Jei rusų valdovams atrods, kad jų kariniai ar ūkiniai interesai reikalauja Lietuvos pavergimo, jie jo ir sieks. Jei, tačiau, jiems atrods, kad geriau turėti "buferi", jie sutiks ir su tuo.

Kariniai ir ūkiniai interesai nėra visą laiką vienodi. Nūdienės technikos dėka jie jau dabar ir tikrai artimoje ateityje gali atrodyti kitaip negu, sakykim prieš 20 metų. Be to, jei kas prives prie pasikeitimų Sovietų Sąjungoje, tai tik rusų šviesuomenė. Tam jau yra ženklų. O laisvė yra nedaloma, nėgalima duoti tik asmens laisvės. Jei žmonės turi asmens laisvės, jie gali išsirinkti ir sau patinkamą valstybinę formą.

Visas šitas 'nacionalinis' klausimas Akiračiams reikalingas jų meilės lietuviams komunistams pateisinimui. Man tačiau atrodo, kad šiandien komunistu gali būti arba kvailys arba pataikūnas. Nė viena tokių ypatybių iki šiol nebuvo per daug gerbiama, nors ir jų savininkai kartais atlieka naudingą darbą. Pataikūnai sugeba sukompromituoti kartais ir pusėtinai iš pradžių atrodančius sąjūdžius. Tarp kitko nėra visai tikra, kad lietuviai komunistai, gavę pasirinkimą, iš tikro apsisprę už visišką nepriklausomybę. Yra slovako Dubčeko pavyzdys, yra tačiau ir vokiečių Ulbrichto. Paskutinis bijo, kad sovietams pasitraukus, pasibaigs ir jo dienos. Tie sumetimai galėtų padaryti įtakos ir mūsų komunistams, jei kas jų pasiklaustų. (vm)

kranto. Čia pat stovi naftos produktų cisternos, ir net į Naftos tiekimo valdybą, kurios nei numbausti nei sudrausti lie-tuviškasis gamtos apsaugos komitetas nepasieks...

Tai toki dalykai "sunkiasiai" tik iš menkniekio, iš žibalo-benzino cisternų Šilutėj, Pagėguose. Galima išsivaizduoti, kas gresia, jeigu koki nors Kozlovi ar Tribušininai tik vieną kitą dieną šitaip neprižiūrės būsimos Jurbarko naftos įmonės, kurioj kasdien bus perpilama kone 40 tūkstančių tonų naftos... Jeigu nepajėgia (ar nepaiso) apsisaugoti nuo teršimo Šilutėj, tai kas gali tikėti pasizadėjimams dėl Jurbarko? (ELTA)

ir net į Naftos tiekimo valdybą, kurios nei numbausti nei sudrausti lie-tuviškasis gamtos apsaugos komitetas nepasieks...

Tai toki dalykai "sunkiasiai" tik iš menkniekio, iš žibalo-benzino cisternų Šilutėj, Pagėguose. Galima išsivaizduoti, kas gresia, jeigu koki nors Kozlovi ar Tribušininai tik vieną kitą dieną šitaip neprižiūrės būsimos Jurbarko naftos įmonės, kurioj kasdien bus perpilama kone 40 tūkstančių tonų naftos... Jeigu nepajėgia (ar nepaiso) apsisaugoti nuo teršimo Šilutėj, tai kas gali tikėti pasizadėjimams dėl Jurbarko? (ELTA)

HELP WANTED MALE

Electrician

Wanted Electrician and Repairman. Steady employment. Fringe benefits. Good working conditions.

Apply in person

Sharon Steel Corp.

7951 Maple Ave. Dearborn, Mich. (34-40)

'Kiauri' naftos sandėliai

Apie Jurbarko planuojamą naftos valymo įmonę Lietuvoj yra skleidžiamas patikrinimas, kad nereikia jos bijoti, kad ji nieko neužtersiant, nes būsią įrengti tokie įtaisai, kurie visiškai apsaugos ją nuo betkokių užteršimų. Tačiau didelio pasitikėjimo tais pažadais nėra. Viena -- reikia labai brangių ir labai rūpestingai prižiūrimų įtaisų nuolat valyti milžiniškais Nemuno vandens kiekiams, kurie bus kasdien sunaudojami naftos valymo eig-

je. Klausimas, ar tikrai Jurbarkas gaus tokius tobulus valymo įtaisus. Antra -- jei ir gaus, tai kaip jais bus naudojamas, kaip tas valymas bus prižiūrimas. Čia abejojimus kelia ir nepasitikėjimą kursto ir toki pranešimai, kaip, pavyzdžiui gamtos apsaugos komiteto inspektoriaus L. Juknevičiaus balandžio 15 dienos Tiesoj, kur sako: "Klaipėdos naftos bazės Šilutės filialas išikūręs miesto pakrastyje, ant melioracijos griovio

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių nuomonę.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS NUVEITAS KELIAS

Kiekvienas didesnis ar mažesnis organizuotas visuomenės subuvinimas, suvažiavimas rodo jos gyvastingumą, jos veiklą. Jeigu to nebūtų po keliolikos ar keletos metų neliktų mūsų tautinio gyvastingumo pėdsakų.

Š.m. gegužės 30, 31 ir birželio 1 d. Tautinės Sąjungos nariai, bičiuliai ir prijaučiantieji renkasi New Yorke į dešimtąjį metinį Sąjungos Seimą ir kartu atšvęsti Sąjungos 20 metų gyvenimo sukaktį.

Be praeities prisiminimų, nėra ateities. Tad šia proga nors trumpai prisiminkime Tautinės Sąjungos Amerikoje nuveiktą kelią iki šių dienų.

Rusijos revoliucija 1905 m. ir taisy pat metais Lietuvių Seimas Vilniuje iškėlė šūkį -- reikia Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Tas šūkis paskatino ir Amerikos lietuvių šaukti bendrą srovį seimą, kurios tuo metu veikė. Toks pirmasis seimas įvyko 1906 m. vasario 22 d. Philadelphijoje. Tačiau dėl srovinių interesų ir nesutarimų seimas nepasiekė tikslo, vyravo jame trys srovės: Vidurio srovė (tautininkai), katalikai ir socialistai. Trumpai reikalas aprimo. Užsiliepsnojus pirmajam pasauliniam karui vėl iškilo klausimas apie naujo seimo šaukimą.

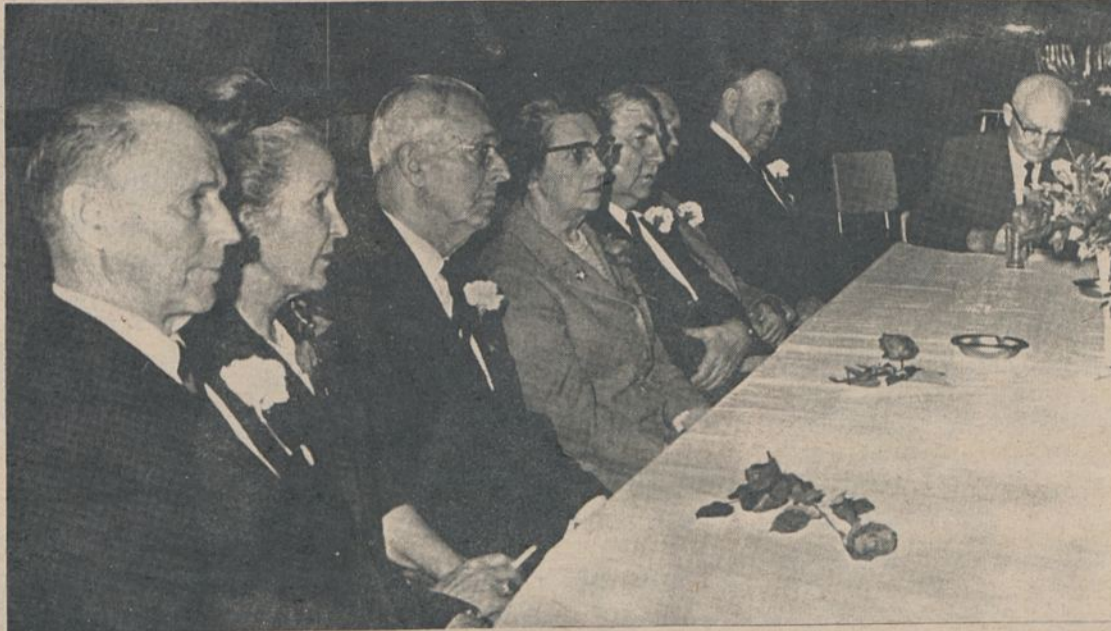
1914 m. spalio 4 d. Brooklyne, N.Y. susirinko vidurio srovės ir socialistų veikėjai. Katalikai atsakė dalyvauti. Šiame seime buvo patstatytas klausimas, ar Lietuvai reikalauti autonomijos ar visiškos nepriklausomybės. Seimas iširo be aiškesnių nutarimų, nes vidurio srovės žmonės laikėsi tos nuomonės, kad Lietuvai reikia reikalauti visiškos nepriklausomybės, o socialistai -- autonomijos. Suskilus šiam seimui, vidurio srovės žmonės susirinko atskirai ir po pasitarimų įkūrė visiškai savitą organizaciją, kuriai ir vardą parinko -- Lietuvių Tautiška Partija. Tai konkreti tautininkų užuomazga ir išryškinta nuomonė, būtent, kad vidurio srovės veikėjų esama ir kuria linkme jų einama. Tai nuo šio momento Amerikos lietuvių tarpe prasidėjo tvirtai reikštis trys skirtingos politinės

partijos: Lietuvių Tautiška Partija, Krikščionių Demokratų ir Socialistų Sąjunga. Gyvenimenieko nėra pastovaus ir amžino. Taip ir čia atsitiko. 1915 m. Philadelphijoje susirinko tautinės minties veikėjai apsvarstyti veikimo galimybes. Po ilgesnių svarstymų nutarė pakeisti vardą ir pasivadinti vieton Lietuvių Tautiška Partija -- Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarai apjungus vidurio srovės žmones, neilgai teko vienybėje gyventi. 1926 m. įvykęs Lietuvoje valdžios pasikeitimas suskaldė šią organizaciją. Vieni pritarė, kiti ne. Susidarė lyg ir dvi grupės: kairė ir dešinė. Laikraščiai Vienybė ir Dirva rėmė naują vyriausybę, o laikraštis Sandara -- ne. Šis įvykis davė pradžią ketvirtajai srovei.

Atskilę dešinieji nuo Sandaros, ketvirtosios srovės veikėjai daugiausiai pasireiškė šiame trikampyje: New Yorkas, Cleveland, Chicaga, nes savo rankose turėjo du laikraščius: Brooklyne Vienybė su redaktorium J. Tysliava ir Clevelande -- Dirva su redaktorium K. Karpium. O Chicagoje ir jos apylinkėse gyveno didieji šios srovės varikliai: A. Olis, Dr. S. Biežis, A. Lapinkas, J. Bačiūnas, Dr. A. Rudokas, A. Vanagaitis, J. Kazanauskas, o kitur inž. P. Židrys, A.S. Trečiokas, Aukštikalnis Colney, Kasmauskas ir kt. Šio trikampio tautininkus (a.a. J. Bačiūnas ir kt) vadino tautiečiais. Bet šis vardas neprigijo, nes atrodė šaltukas. 1941 m. birželio 7-8 d. J. Bačiūno vasarvietėje Tabor Farmoje, įvyko seimas, kuriame dalyvavo ir A. Smetona. Čia po ilgesnių pasitarimų buvo įkurta Lietuvai Vaduoti S-ga. Taip pat buvo įkurta ir veikė Lietuvių Misija. Gyvenimo eiga ir kitokios aplinkybės rodo, kad tautininkams reikia dar glaudžiau apsiungti į vieną tvirtą organizaciją, kuri turėtų vieną stiprią vadovybę. Šią idėją visą laiką kėlė ir puoselėjo A. Olis, o jam talkininkavo aukščiau paminėti vienminčiai.

Pagaliumi 1949 m. gegužės 21 d. New Yorke įvyko didysis tautininkų

ALT S-gos Chicagos skyriaus susirinkime buvo pagerbti (iš kairės): gen. Vladas Mieželis, Genovaitė Mieželiene, dr. Steponas Biežis, Ona Biežienė, dr. Juozas Bartkus, Vincas Gudaitis, Kazys Kriaučiūnas ir gen. Mykolas Reklaitis.

Chicagos tautininkai pagerbė nusipelnčiusius

Gegužės 2 d. Chicagoje, Pakšto salėje, įvyko ALTS-gos Chicagos skyriaus metinis narių susirinkimas.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirm. Petras Vėbra, pakviesdamas susirinkimui pirmininkauti Vytautą Kasniūną, sekretoriauti pulk. Matą Naujoką.

Prie atskiro garbės stalo pakvietę ilgai sąjungoje išbuvusius ir s-gai nusipelnčiusius, 70 metų amžių pasiekusius gen. Vladą Mieželį, dr. Steponą Biežį, dr. Juozą Bartkų, Vincą Gudaitį, Kazį Kriaučiūną ir gen. Miką Reklaitį. Jiems visiems mergaitė išgėdė gvazdikėlių ir švarko atlapą.

Atsistojimu ir susikau-

seimas, kuriame buvo sucementuota tautininkų veikla ir sujungta į vieną tvirtą organizaciją -- Amerikos Lieuvių Tautinę Sąjungą.

Amerikos Lietuvių Tautinė S-ga per 20 metų savo sėkmingo gyvenimo laikotarpi aktyviai reikėsi visose lietuviško gyvenimo srityse. Sąjunga šiuo metu tiek kokybiiniu, tiek ir kiekybiiniu atžvilgiu yra gerokai sustiprėjusi. Gana didelis akademikų skaičius atėjo į sąjungą, kas užtikrina jos egzistenciją. Visuose didesniuose lietuviško gyvenimo baruose matome jos narius aktyviai dalyvaujant arba vadovaujant. Per 20 savo gyvenimo metų sąjungos veidas idėjinio požiūriu nepasikeitė nuo jos įsisteigimo dienos.

Sąjungos veikla, gairių nustatymas ateičiai ir visi kiti reikalai aptariami, išdiskutuojami, dvimečiuose seimuose.

Per 20 metų Sąjungos veiklos įvyko šie seimai: 1949 -- New York; 1951 -- Tabor Farm; 1953 -- Philadelphia; 1955 -- Boston; 1957 -- Cleveland; 1959 -- Detroit; 1961 -- Chicago; 1963 -- St. Louis; 1965 -- New York; 1967 -- Chicago; 1969 -- New York.

Mes tikimės, kad kaip ir visi buvusieji seimai, taip ir šis bus darbingas ir be savo organizacijos tolimesnių veiklos gairių nustatymų, taip pat išryškins ir mūsų tautininkų aktyvų dalyvavimą bendrinėse organizacijose, kaip Balfe, ALT, Vliuke, Bendruomenėje ir kitur.

Juozas Jurevičius

pimo minute buvo pagerbti praėjusiais metais mirę skyriaus nariai Jonas Kazanauskas

kė nepamainoma Stefanija Rudokienė, sekretorius Juozas Jurevičius, parengimų vadovė Ele-

Susirinkime kalbą ALT S-gos pirmininkas Teodoras Blinstrubas. Prie prezidiumo stalo: sekr. Plik. M. Naujokas, susirinkimui pirmininkavęs V. Kasniūnas ir skyriaus pirm. P. Vėbra.

V. A. Račkausko nuotrauka

ir Stasys Šiaučiušas.

Praeito susirinkimo protokolą perskaitė Stasys Mankus.

Praėjusių metų skyriaus veiklą ir piniginius reikalus apžvelgė pirm. Petras Vėbra. Iš tos apžvalgos matyti, kad praėjusiais metais į skyrių įstojo 34 nauji nariai, akademikai-neolituantai. Iždininkė Stefanija Rudokienė surinko \$320.00 nario mokesčio. Skyrius suruošė, drauge su kitomis giminingomis organizacijomis, Antano Olio dešimties metų mirties sukakties minėjimą Jaunimo Centre, žurnalisto Vytauto Meškausko paskaitą, dipl. Geručio sutikimą ir jo knygos "Lithuania" pristatymą, tradicinį vasaros pobūvį Jonynų vasarvietėje, davusį \$314.21 gryno pelno, tradicinį Rudens lapų balių Pakšto salėje, davusi kultūriniais reikalams \$331.50 gryno pelno.

Per praėjusius metus centro valdybai pasiūsta \$219.60.

Kazys Kasakaitis rev. kom. vardu viską rado pilnoje tvarkoje.

S-gos pirm. Teodoras Blinstrubas išreiškė padėką už skyriaus tvarkingą atsiskaitymą su centru ir ragino daugiau narių vykti dalyvauti jubiliejiniam s-gos suvažiavime New Yorke.

Jis taip pat paminėjo Dirvos persiorganizavimą-teigiama S-ga linkme ir ragino jį stipriai remti.

Petras Vėbra su visa valdyba atsistatydino ir patiekė naujos valdybos nepilną sąstatą. Naujoji valdyba išrinkta sekančios sudėties: pirm. Jonas Valkiušas, vicepirm. Rimas Staniūnas, Jaunimo reikalams -- Alyvydas Jonikas, visi trys iš jaunųjų. Iždinin-

na Matutienė ir valdybos narys Kostas Ramonas.

Revizijos komisija Edvinui Balceriui išvykus į Los Angeles, perrinkta sekančios sudėties: Kazys Kasakaitis, Vaclovas Mažeika ir Antanas Petrauskas.

Vyr. vald. pirm. Teodoras Blinstrubas pasveikino naują valdybą palinkėdamas jai sėkmės ir pasidžiaugė, kad Chicagos ALT šiais metais pirmininkauja mūsų jaunas narys Rimas Staniūnas.

Pirmininkaujantis Vytautas Kasniūnas padėkojo už nuveiktus darbus, ypač jaunimo įtraukimą į s-gos eiles, pasitraukiančiam pirm. Petriui Vėbrai ir visai buvusiai valdybai ir pakvietė visus prie kuklių vaizių stalo tęsti susirinkime pradėtus įvairias diskusijas.

V. A. Račkauskas

ŠIS BEI TAS

● Prel. Dr. J.B. Končius -- rašinyje apie naujo vyskupo paskyrimą -- tarp kitko taip išsitarė: "Labai lindime, kad šv. Sostas, pakėjęs į kardinolus tiek daug bažnyčios dignitorius, net iš tokių kraštų, kaip N. Zelandija, Korėja, Afrika, dar ir šiuo kartu nematė reikalo pagerbti katalikiškosios Lietuvos, kuri amžių bėgyje yra tiek daug iškentėjusi ir dabar tebekenčia už savo tikėjimo išpažinimą" (Naujienos, bal. 26 d.)

● Chicagiškiai neįvertina, ką mes gero turime: lietuviška televizijos programa! Ir įdomu laisvalaikui, ir glosto savigarbą, kad ir mes neatsilikėliai, o ypač didelė nauda jaunimui, nes jiems tikrai daro įspūdžio, pakelia savo tautos garbę vienas tas faktas! Be to, juk vis kalbame, kad būtina išsiplėsti iš uždarumo ir savo pajėgumą bei tautinę gyvybę dažniau pademonstruoti svetimiesiems. Čia ir yra gera proga nuolat svetimųjų masėms priminti, kad ir lietuviška kultūra nėra paskutinė. Be abejo, mūsų šė TV programa dar nėra tobula, tai suprantama. Bet jei visi stipriai paremsime, tai laiko bėgyje toji programa taps vis geresnė ir turiniu, ir technikos atžvilgiu.

● Baigiamė mokyklų darbo metus. Tuoj išdalinsime pažymėjimus, gėrėsimes liuanistine pažanga, gabiusius (o gal ir visus) apdovanosime ta proga. Bet -- kuo? Kokias dovanas įteiksime šia proga savo jaunimėliui? Mūsų Švietimo vadovybės vėl tėvus apvydė. Niekur spaudoje nematome pasiūlyto sąrašo plokštelėlių bei knygų, atrinktina tinkamų jaunimui. Vien "Eglutė" žinome (ir permažai prenumeruojame), bet irgi buvo praverata dar paraginti, kad visiems moksleiviams bent nuo rudens būtų užskaitytas šis vienintelis vaikų laikraštis. O knygų sąrašo lauktina paskirstyta pagal amžių ir skyrius. Atskiri balsai padėjuoja, bet reikia veikti visuotinai, tik tuomet bus ryškesnis pasiekimas.

● Lituan, mokyklai ugdat jaunųjų lietuvišką išmanymą, būtinas padėjėjas yra šeima. Lig šiol tenkintasi vis tėvus pabarant dėl apsilėidimo, nesidomėjimo. Kas iš to, jei nieko konkrečiau nedaroma. Tėvai (sykiu ir broliai, seneliai, giminės) laukia aiškesnių patarimų, nurodymų. Kaip mokykla dirba kas savaitę, taip ir šeima reikia dažnos informacijos. Tėvai laukė, kad atsirastų spaudos kur skiltelė tam reikalui: dalintis rūpesčiais bei sėkmėmis mokykloje, išskirti trūkumus bei klūtas etc. Deja, imta leisti Ga ir šis vien mokytojams (lyg jie -- atskira kasta), o tėvams -- šeimai vėl nieko. Ruošiamas Metraštis, kuris bus gal "žymus švietimo spaudinys", bet ar tas ką duos dabarties šeimos lietuviškam pasakiniui? Ir tėvai vis bus tebeplūstami, kad "nepagelbi lit, mokyklai, kad maža domisi" ir tt. O kodėl pavydima šeimai nuolat teikti žinias: kas šeštadieniais mokyklose vyksta, kokios ryškesnės klūtos, nuo kokių pavojų reikia saugotis, kokiais gerais pavyzdžiais pasekti, į ką itin akstinti vaikus ir kt. Bent švietimo ir šeimos metais reiktų šį būtinai pageldatautiną ryšį visuotinai užmegsti.

● A. Koncės straipsnis mūsų visuomeninėm problemom (Dirvos nr. 34) buvo pasigėrėtinas. Džiugu, kad yra dar žmonija, kurie taip rūpestingai gilina šį mūsų bendruomenės organizacinius klausimus ir nuoširdžiai teško tobulėsių keliu.

Tiktai vieną posakį norisi patikslinti. A. Koncė tarp kitko išsitarė, kad Rytprūsijų "galutinis likimas priklausys nuo būsimos taikos konferencijos". Gal būtų, tokia yra teorinė -- teisinė to klausimo forma. Bet gyvenimiškai žiūrėnt ir prisimenant daugybę praeities faktų, galime tvirtinti, kad -- Rytprūsijų ateities likimas priklausys -- nuo mūsų pačių! Kiek mes dabar be atlydžio veiksimė to krašto laisvei, tiek ir bus laimėta: dokumentuotai tirti ir rinkti istorijos žinias; kruopščiai ištikrinti senas; griežtai ir taikliai faktais nuginčyti svetimųjų grubuoniškus raštus; populiarinti savo ir svetimųjų tarpe Prūsų krašto lietuviškumą; sukleiti saviškių tarpe jautrų domesį Rytprūsijų kultūros, istorijos, papročių, spaudos, organizacijų ir kt. faktais. Gai jei mes būsimė pasyvūs, jokia konferencija Rytprūsijų nepadovanos. Nes kiti, net ir teisiųjų Rytprūsius neturėdami, dirba savo naudai be perstojo (vokiečiai, lenkai, net rusai),

SKIRPSTAS

MIELAS LIETUVI,

Visa žmonija laukia laisvės ir tikrosios taikos. Deja, jos dar iki šiol nematyti. Tuo tarpu komunizmo grėsmė žmonijai vis didėja. Tai primena Marijos žodžius, pasakytus Fatimoj: Jei žmonės netaisyss savo gyvenimo, Rusija išplės klaidas visame pasauly, išprovokuos naujus karus, bažnyčios persekiojimą, o popiežius turės labai daug kentėti.

Ar ne ši laikotarpį žmonija šiandien pergyvena? Ar daug beliko pasauly tautų, kurios vienokiu ar kitoku būdu nebūtų šios nelaimės paliestos?... Bet nežiūrnt to, daugelis žmonių nekreipia į tai dėmesio, kol jie patys asmeniškai nėra paliesti.

Fatimoj Marija prašė žmones pasiaukoti jos Nekalčiausiai Širdžiai ir vykdyti jos prašymus. 1951 m. gegužės 13 Lietuvos tauta buvo paaukota N.M. Širdžiai. Dabar kiekvienais metais gegužės 13 dieną yra švenčiama Maldos ir Atpailos diena ir prisimenama mūsų tautos pažadas jos Nekalčiausiai Širdžiai.

Malonai prašau visus lietuvius atšvęsti jūsų parapijoj Maldos ir Atpailos dieną, pakartoti lietuvių tautos pasiaukojimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai artimiausiam gegužės 13 dienai sekmadienį, paaukojant šv. Mišias bei maldas už nusidėjėlių atsivertimą, Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką.

Kun. Albertas Kontautas
Mėlynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio
Dvasios Vadas

Dalia Juodėnaitė Grandinėlės Šokių koncerte Hamiltone. Nauji, įdomūs šokiai, išvažiavimai grupės laukia sekančiame sezone, kur pirmieji sceninių šokių spektakliai įvyksta lapkričio 8 ir 9 d. Hartforde ir Bostone.
J. Carlos nuotrauka

WORCESTER

K. KODATIENĖS IR E. ŠTARAITĖS MENO PARODA

Gražiame Maironio Parke "Nevėžio" tunto vadovai balandžio 12 ir 13 d. surengė meno parodą, kuri turėjo didelį pasisekimą apylinkės lietuvių tarpe. Meno kūriniai abiejų menininkių patraukė daugelio dėmesį savo įvairumu ir net 17 paliko worcesteriečių tarpe, daugumoje jaunųjų šeimų. Didelis lankytojų skaičius, ypatingai jaunesniųjų parodė jų susidomėjimą lietuvišku menu, o taip pat ir paramą mūsų menininkėms.

Maironio parko pirmininkas K. Adomavičius, globojęs meno parodą, su dailininkėmis Elvyra Štaraitė, K. Kodatiene ir parodos rengėju Nevėžio tunto tuntininku v.s. P. Moliu.

SPORTO ŠVENTĖ

Atlanto Rajono skautų-čių 14-jį sporto šventė įvyks birželio 21-22 d.d. Maironio Parke. Ji prasidės 11 val., šeštadienio ryte ir baigsis sekmadienį, 5 val. šeštadienio vakare bus didžiulis Jo-

ninių laužas su plačia programa, o po jo šokiai.

Šiais metais sporto šventėje dalyvaus sesių, brolių komandos, o taip pat ir vilkiukai lengvoje atletikoje. Worcesterio skautai ir

skautės jau iš anksto rengiasi visus svečius priimti, o Maironio Parko vadovybė su jos darbščiu pirmininku K. Adomavičiumi visus maloniai globos.

SKAUTŲ STOVYKLA

Šiais metais Atlanto Rajono skautų-čių stovykla įvyks 4-H Camp, Spencer, Mass. arti Worcesterio, rugpiučio 24 iki 30 d. Tai labai graži vieta, prie ežero kranto su virtuve ir kabinomis vilkiukams ir paukštytėms. Visi jau iš anksto kviečiami tam ruošti ir jai užsiregistruoti per vienetų vadovus iš kurių gaus ir platesnę informaciją.

LOS ANGELES

IDOMI PASKAITA

Los Angeles birutininkių iniciatyva, Lietuvių Tautiniuose namuose įvyko labai

Bendrai dirbant galima daugiau išmokyti... Taip mokosi Amerikos Lietuvių Montessori Draugijos Vaikų Namelių Chicagoje auklėtiniai, Vl. Juknevičiaus nuotrauka

įdomi dr. A. Hagentorno paskaita: "Širdies coronarinė sklerozė".

Prelegentas labai gyvai bei suprantama klausytojams mediciniška terminologija, vaizdžiai apibūdino visą širdies veikimo funkciją. Auditorija su dideliu įdomumu sekė daktaro aiškinimus. Daktaras išvardino pačius svarbiausius faktorius, sukeliančius arterijų sklerozę, būtent: per didelis gyvulinis riebalų vartojimas, rūkymas, stoka mankštos, bei nereikalingas nervinis įtempimas. Prelegento žodžiais, anais laikais, dar nepriklausomoje Lietuvoje, coronarinių širdies indų sukrikimai buvo labai retas dalykas, tuo tarpu čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, daug lietuvių per anksti nueina į kapus dėl šios ligos gautų komplikacijų.

Vėliau, prie kavos ir užkandžių, vyko diskusijos, kur prelegentas mieliai atsakinėjo į klausytojų užklausimus.

Los Angeles birutininkės dėkingos dr. A. Hagentornui už jo paaukotą sekmadienio popietę, suruošiant taip reikšmingą ir įdomią paskaitą. (vm)

MALE

DIESEL MECHANICS

Qualified in all phases of repair of road tractors with Cummins and Detroit Diesel engine. Guaranteed work week. Top pay. Clean, modern shop and many fringe benefits. Apply at Garage

Associated Truck Lines Inc.

3685 Central, Detroit, Mich. (313) 843-7988
An Equal Opportunity Employer (38-47)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4^{3/4}%

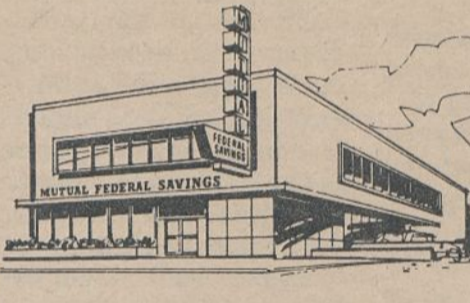
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienų metų taupymo lakštus nuo išdavimo datos. (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienų metų taupymo lakštus nuo išdavimo datos. (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

J. GLIAUDA

ŽAIZDRE

PIRMĄJĄ PREMIJĄ LAIMĖJUSI DIRVOS KONKURSE NOVELĖ

(10)

-- Peritonitas, -- dingtelėjo Kaspučio minty.
-- Kiek laiko tamsta praleidai nuo sužeidimo iki operacijos?

Tauragis ilgai tylėjo. Kasputis pagalvojo, kad ligonis nesuprato klausimo.

Pasilenkė prie Tauragio ausies ir pakartojo klausimą.

-- Nežinau, -- atsakė ligonis.

-- Betgi ar tai buvo diena, ar naktis, ar vakaras?

-- Tai buvo priešaušris.

-- Ir toliau?

-- Aš netekau sąmonės. Gulėjau po samanos. Kiti pakišo, kad manęs nepastebėtų. Jei mane būtų radę, būtų pribaię. Šautuvo buože pribaię, kaip sužeistą žulkį medžioklėje.

-- Tai žaizda nebuvo aptvarstyta?

-- Kas gi tvarstys? Gal tik angelas sargas? Jis nepasirodė.

Kasputis matė, kad infekcija galingai įžengė į Tauragio kūną. Mažytė kulipkėlė, kuri guli ant jo rašomojo stalo greta kulkos, išimtos iš leitenanto Girdo raumenų, atidarė kelią užkrėtimui. Žaizda, samanos, dulkės, perplėšti rūbai, gal būt, šliaužimas žeme, gal būt, glaudimasis prie samanų, kada žaizda varvino kraują, kada žarnos turinys buvo ilgai atviras pilvo ertvei. Tipingas kazusas, kada žaizda paverčiama infekcinio židiniu.

Prognozė turi būti beviltiška: kraujo užnuodijimas tipingas peritonitui, ir dėl to kvėpuojamojo trakto paralyžius.

-- Ar mirsiu? -- paklausė Tauragis.

-- Darau viską, ką galiu. Operacija. Antibiotikai. Nebuvo įmanoma kraujo transfuzija. Viltis yra stimulas.

-- Nenoriu mirti, -- sušvagždėjo Tauragis. -- Turiu grįžti miškan. Turiu išgelbėti Ilmą iš miško.

-- Ilmą? Kodėl Ilmą? sudarkytu balsu paklausė Kasputis.

-- Ilma mano sužieduotinė. Mes turėjome susituokiti miške ir abu likti ten. Kulka paskubėjo... Juk netrukus mes visi išeisime iš miško. Mėnesiai, gal metai... Bus Lietuva ... Ar tuo tiki, gydytojau?

-- Ar Ilma tuo tiki? -- paklausė Kasputis.

-- Ji tuo tiki labiau už mane. Priesaika mus surišo. Jeigu aš žūsiu, ji stoja mano vieton. Taip visi pas mus. Partizanas ir ryšininkas. Sena lietuviška evangelija: jei audra išverstų stulpą vieną... Gydyk mane, daktare, Mirsiu -- ji eis miškan...

Jie abu ilgai skendėjo tyloj. Toje akloje, slogioje nakties tyloje, kaip visad būna, ataidi keisti šlamesiai, tolesnis durų varstymas, ausų būgnelio zvimbės, skausmingas mieguistos musės dūžis į lubas, kėdės girgžtelėjimas, pajudinus ranką, kilsterėjus koją.

-- Jeigu žūsiu, ji prisiekė eiti miškan, -- vėl sumurmėjo Tauragis, lyg išsviesdamas mintį pro lūpas.

-- Greta priesaikų yra gyvenimas, -- pridėjo Kasputis.

-- Yra ir mirtis, -- tvirtino Tauragis.

-- Tu nenori, kad ji eitų tavo vieton? -- paklausė Kasputis.

-- Noriu, -- atsakė Tauragis. -- Aš gyvensiu joje.

-- Tu ją myli?

-- Taip.

-- Tu dėl to laimingas?

-- Taip.

-- Tu jos nemyli, Tauragi, -- pasakė Kasputis. Tu ją įvėlei į tą visą pragarą. Tu išakei jai eiti miškan. Jeigu tu ją mylėtum -- dievintum ją, saugotum ją nuo miškinio pragaro.

-- Tai ne tiesa, -- nenusileido Tauragis.

-- Kodėl? -- paklausė Kasputis.

-- Reikia viską suprasti. Reikia viską matyti kitoj šviesoje. Kitoj plotnėj.

-- Aš nesuprantu tavęs.

-- Nesunku suprasti. Reikia mylėti Lietuvą, ir tada nesunku.

-- Tai propaganda, -- nesutiko Kasputis.

-- Mums tai gyvenimas. Kitaip nėra gyvenimo.

Ligonis sausai, karščiuojamai sukosėjo. Tas aitrus atsikosėjimas Kaspučiui atvėrė pirmą Tauragio mirimo fazę. Jis isteriškai aitariai pajuto, kad veda polemiką su mirštančiuoju. Nusipurtė tos scenos absurdu. Juk jis tik gydytojas. Tauragis -- tik pacientas.

-- Viskas bus gerai, Tauragi, -- pasilenkęs prie Tauragio veido, padaršino Kasputis.

-- Ačiū, -- dusliai atsakė sužeistasis.

-- Nereikia dėkoti, -- pakartojo Kasputis. --

Tai dėl meilės. Dėl meilės ligoninė. Dėl meilės diena švinta. Dėl meilės miškas.

-- Daktare, -- tykiai sušvogždė Tauragis, -- tu sakaisi esi ne mūsų. Bet tu esi su mumis -- tu esi mūsų.

***

Kava ir romas palaikė liguistą Kaspučio budrumą.

Savo kambaryje jis pradarė langą, ir šviesos kvadratas krito ant žemės.

(Bus daugiau)

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ DAVĖ 13,000 PELNO

Ištrauka iš dr. Leono Kriaučeliūno, Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komiteto pirmininko, pranešimo, padaryto JAV LB Tarybos suvažiavime Chicagoje š.m. balandžio 19-20 d.

Kada 1967 metais tuometinės Centro Valdybos buvau pakviestas sudaryti komitetą ir jam vadovauti organizuojant trečiąją tautinių šokių šventę, ilgai svarsčiau. Šių sunkių pareigų esamos sąlygose ėmiausi dėl to, kad esu LB Tarybos narys ir jaučiau pareigą darbu atiduoti savo duklę lietuviškiems reikalams. Ši šventė vyko sukaktuviniais laisvės kovos metais, todėl aš ir visas komitetas ėmėmės šio darbo, kad tuo prisidėtumėm prie Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties paminėjimo.

Visi kaip vienas jautėme tą šventą pareigą -- suorganizuoti didingą Trečiąją Tautinių Šokių Šventę. Visi kaip vienas jautėm ir nešėm atsakomybę prieš visą lietuvišką visuomenę ir pavergtą Lietuvą.

Dešimtatūkstantinė minia, 1500 šokėjų, pasipuošusių tautiniais rūbais, kupinų jaunatviškos energijos, pareiškusių meilę lietuviškai dainai ir lietuviškam šokiui, 2,500 svečių iškilmingam bankete tautinių šokių mokytojams pagerbti, sausakimšai pripildyta Jaunimo Centro salė šokių šventės išvakarėse suruoštame Aldono Eretaitės dailiojo žodžio rečitalyje pateisino visas rengėjų dėtas viltis.

Trečioji JAV ir Kanados LB Tautinių Šokių Šventė laisvojo pasaulio lietuvių sukaktuviniais laisvės kovos metais buvo didžiausias kultūrinis ir politinis įvykis.

Apie šventę rašė didieji Chicagos dienraščiai,

rodė televizija ir kalbėjo radija. Dar šventės išvakarėse liepos 6 d. Chicago Daily News atspausdino ilgą Norman Ross straipsnį su skambia ir prasminga antrašte: "Lithuanians still seek freedom". Pradžioje straipsnio paimtas Victor Hugo motto: "There is no such a thing as a small nation". "Whoever gives a great example, is great". Ir užbaigia žodžiais: "This weekend Chicago's Lithuanian Community and delegates from Canada to South America and even Switzerland, are expressing theirs' faith that the chapter will be a happy one. The right to self determination is the foundation on which all other rights exist".

Chicago Tribune liepos 8 d. pirmadienioryto laidoje, išidėjo raportą apie sekmadienio liepos 7 dienos įvykių mūšy Tautinių Šokių Šventę. Šia proga verta prisiminti prasmingi Chicagos Tribune žodžiai: "50 years of Lithuania Independence celebrated by 12,000 in Amphitheater". Ten rašoma: "Linksmi ir ryžtingi 12000 lietuvių susirinko vakar Chicagoje švęsti savo krašto nepriklausomybės 50 metų sukaktuvių. Jie šoko ir dainavo ir iškėlė savo tautos vėliavą tarptautiniame amfiteatre, nepaisydami politinio fakto, kad Lietuvos valstybės nebėra. Tą kraštą prarijo Sovietų Sąjunga per Antrąją Pasaulinį karą ir yra daromos pastangos jai (Lietuvai) užkarti vienalytinė sovietinė kultūra. Tačiau lietuviškas gyvenimas ir kultūra vakar tebebuvo gyva. Didžiausios salės sienose kabojo Lietuvos miestų herbai. Buvo atgaivinti šokiai, kuriuos šoko prieš 700 metų. Nuo lubų kabėjo iš bambuko ir gerlandų padarytos tradicinės žvaigždės - saulės, vartojamos visose lietuvių šventėse

ir simbolizuojančios laimės šviesas. Dalyvauti šventėje lietuvių susirinko iš Jungtinių Valstijų, Kanados ir kelių Pietų Amerikos kraštų.

Garbės svečiais festivalyje dalyvavo respublikonų prezidentinio kandidato dukterys Julie ir Patricia Nixon, taip pat Julie sužadėtinis David Eisenhower, buvusio prezidento vaikai. Savo šimtmečiais besitęsiančioje kovoje dėl laisvės lietuvių pasiliko žemės žmonės. Jų vakarykščiai šokiai priminė jų meilę žemei. Vienai dienai lietuvių pamiršo vokiečių okupaciją, sovietų invaziją, šimtmečiais trukusią laisvės ilgesį. Vakare jie tik atsiminė savo laimingą ryšį kaip tauta, savo nepriklausomybės dieną".

Ši sukaktuvinis metų jaunimo demonstracija parodė Lietuvos okupantui, kad mes esame gyvi, jog ir po 25-rių tremties gyvenimo metų nesame nudžiūvusi nuo kamieno atplėšta šaka. Tai mūsų tautos tvirtumas, vieningumas ir nepalaužiamas siekimas laisvės Lietuvai. Svetimieji pamatė mūsų teisę būti laisvais ir suprato tą didžiulę skriaudą, kurią tebedaro okupantas mūsų tautai. 500 Trečiosios Tautinių Šokių Šventės programinio leidinio buvo išsiuntinėta po įvairias Amerikos ir kitų kraštų bibliotekas.

Ir lietuviškoji spauda žvelgdama į 1968-tuosius laisvės kovos metus neabejojamai pripažino, kad didžiausias laisvės kovos metų įvykis -- Trečioji Tautinių Šokių Šventė.

Ši šventė parodė, kad mes ir po 25 tremties gyvenimo metų esame tautiniai, kultūriniai ir politiniai gyvi ir žvelgiame su viltimi į ateitį. Šios šventės skaičiai aiškiai parodė, kad mūsų jėgos, ryžtas ir pastanga nemažėja, bet didėja. Jeigu Antroje Tautinių Šokių Šventėje prieš

penkerius metus amfiteatre liko neparduotų 773 bilietai, tai šioje šventėje 300 žmonių suleidome be bilietų, nes pritrūkome vietų. Jeigu Antroje Tautinių Šokių Šventėje šoko 1043 šokėjai, tai šioje šventėje šoko 1500 šokėjų ir apie dešimčiai ratelių dėl vietos stokos teko atsakyti. Jeigu Antrosios Tautinių Šokių Šventės sąmata buvo 30,000 dolerių, tai Trečiosios Tautinių Šokių Šventės sąmata prašoko \$72,000 dolerių. Šių skaičių akivaizdoje žvelgiame viltį į ateitį.

Šventės pasisekimas buvo garbė visai lietuvių išeivijai ir akivaizdus įrodymas, kad tik tautinėje jungtyje, organizuotoje Lietuvių Bendruomenėje susitelkę galime atlikti didelius ir reikšmingus darbus.

Bet su paskutiniu šokių šventės dirigento lazdelės mostelėjimu nepasibaigė vargai ir darbai šokių šventei rengti

Po sėkmingo koncerto Orchestra Hall auditorijoje, Chicagoje, gegužės 4 d. Iš kairės Balfo vadovas Albinas Dzirvonas, koncerto ruošimo organizatorė Kleopatra Leseckienė, solistė Valentina Kojelienė, organizacinio komiteto pirm. Birutė Čiurienė ir Dirvos muzikinis recenzentas Antanas Nakas, V.A. Račkausko nuotrauka

Solistės Valentinos Kojelienės koncertas

Chicagoje, pačiame miesto centre, Orchestra Hall koncertų salė yra bene pati žymiausia muzikos mylėtojų bei mėgėjų tarpe. Čia yra koncertavę žymiausi pasaulio muzikos menininkai. Sunku į ją patekti pasiklausti, o ką bekalbėti pasirodyti jos scenoje. Allied Arts korporacija gegužės 4 d. suruošė joje mūsų solistės Valentinos Kojelienės rečitalį. Solistė pilną paskyrė mūsų Balfui.

Rečitalį pradėjo C. W. Glucko "O del mio dolce ardor" ir G. B. Pergolesi "Se tu m'ami". Pasirinkimas šių dviejų veikalų pradėti rečitalį parodė solistės aukštą balso tobulumo laipsnį ir pajėgumą. Ir iš tikrųjų jos pasirodymas scenoje bei šių veikalų interpretacija sukėlė žiūrovuose netikėtą pasitikėjimą soliste, bet taip pat susižavėjimą jos aukšto balso kultūra ir laikymusi scenoje. Tai buvo kažkas naujo, sakyčiau, saloninio mūsų publikai įpratusiai girdėti forsotus fortissimo.

Po trumpo pertraukėlės sekė vokiškai penkios dainelės F. Schuberto ir R. Schumano. Pirmąją koncerto dalį lyrinis sopranas Kojelienė užbaigė prancūziškai padainuodama G. Faure "Automne" ir

"Après un reve" bei H. Duparc'o "Chanson triste".

Antrąją koncerto dalį solistė pradėjo iš A. Boito operos Mefistofelis arija "L'altra notte". Po ilgų plojimų tesė padainuodama O. Respighi "Eglė, Acqua ir Crepuscolo" iš "Deite Silvine". Dar pertraukėlė ir po angliškai padainuotų V. Giannini "Tell me, oh blue, blue sky" bei R. Hageman "Do not go my love" solistė išpildė tris K.V. Banaičio daineles: "Atminimas", "Obelių žiedai" ir "Tulpės". Plojimams nesiliaujant solistė dar padainavo Laimanskiens "Vakarą" bei Kačanausko "Oi gražu".

Dieną prieš koncertą vietos amerikiečių spauda daug rašė apie solistės lietuvišką kilmę ir išidėjo jos atvaizdus. O po rečitalio beveik visi didieji Chicagos amerikiečių laikraščiai išidėjo palankius atsiliepimus apie solistę.

Didelę dalį žiūrovų Orchestra Hall sudarė sveitimaučiai, ir jie, kaip buvo galima stebėti, labai šiltai sutiko solistę.

Didelį publikos pasigėrėjimą sukėlė ir tobulas solistės Pearce akomponiatorius Allen Rogers, kuris akompa-

nuodamas Kojelienei niekad neužslopino jos nei švelniausio pianissimo. O tie pianissimai skambėjo tikrai žavėtinai.

Per pertrauką teatro foyer teko sutikti ir pasikalbėti su atskirais žiūrovais ir išgirsti jų nuomonę apie solistę. Dirvos muzikinis recenzentas Antanas Nakas su entuziazmu kalbėjo: "Solistės Kojelienės dainų interpretacija spalvinga, kaip vaivorykstė. Gerai išlavintas balsas suteikia jai galimybę laisvai interpretuoti įvairaus stiliaus dainas. Alsavimas, frazuotė, muzikalumas, gera akademiška laikysena scenoje -- jos didžiausi privalumai. Dainuodama ji sugeba užmegsti artimą kontaktą su auditorija, kuris neišblėsta iki koncerto galo. Ji yra viena iš iškiliausių mūsų dainininkių". Panašiai atsiliepė ir kiti klausytojai, pridėdami jos majestotingą laikyseną scenoje. Būgiant norėtūsi paminėti Peterson Greene iš Los Angeles Herald Examiner kur jis rašo: "Lietuvaitė sopranas Valentina Kojelienė žavėjo klausytojus savo aiškiu pilnu balsu, skoningu muzikalumu ir išimtinu asmeniškumu grožiu"...

V.A. Račkauskas

JAUNOJI KARTA...

Vyt. Maželio nuotrauka

komiteto. Kalnai sąskaitų, susirašinėjimas su šokėjų grupėmis dėl kelion pinigų ir kiti baigiamieji darbai pareikalavo daug laiko ir darbo. Vasaros atostogos žymiai užvilkino visą atsiskaitymą su grupėmis. Ir tik po pakartotinių raginimų, paskutinis čekis buvo iškeistas 1969 m. vasario 24 dieną. Ir vasario 28 dieną uždarėme piniginę einamąją sąskaitą Marquette National Banke. Paruošę išsamią apyskaitą kovo 25 d. perdavėme LB Revizijos Komisijai patikrinti.

Per tą laiką spaudoje pasirodė užmetimų ir piktos valios kaltinimų, kad komitetas sąmoningai delsia su atsiskaitymu. Anksčiau paminėti

(Nukelta į 6 psl.)

BALETAS

Jūratė ir Kastytis

Muzika Juozo Gruodžio

Premjera: 1969 m. geg. 17 d., 8 v. v.

II spektaklis: 1969 m. geg. 18 d., 3 v. p.p.

MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS
AUDITORIJOJE

Lithuanian Plaza, W. Marquette Road
ir California Ave., Chicago, Illinois

Choreografija: Birutė Nagienė,

Mezosopranas Aldona Stempuzienė

Deklamatorius: Leonas Barauskas

Filmas ir fotografija: Algimantas Kezys, S.J.

Toronto Univ-to Modernaus šokio Ansamblio
Jaunimo Teatras
Simfoninis Orkestras

Dirigentas: DARIUS LAPINSKAS

BILIETAI GAUNAMI:

MARGUTYJE, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. GR 6-2242; GR 6-2271

MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

Tel. PR 8-4585

Užsakant paštu, prašoma čekius išrašyti Margučio vardu.

Bilietų kainos: Parteryje: \$8, \$6, \$5. Balkone: \$7, \$5, \$3.

Rengia MARGUTIS

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ DAVĖ 13,000 PELNO

(Atkelta iš 5 psl.)

faktai ir datos yra aiškūs atsakymas ir įrodymas visiems kritikams. Tik tas gali kritikuoti, kuris to darbo nedirba ir nesupranta. Kiek laiko užima atsiskaitymas geriausiai gali paliudyti buvę Dainų ir Šokių šventė komitetų pirmininkai.

Trečiosios Dainų Šventės atskaitomybės darbai baigti ir pinigai perduoti po 14 mėnesių. O Antrosios Tautinių Šokių Šventės pirmininkas darbdamas pranešimą po 20 mėnesių, pripažino, kad ir tada dar darbai buvo nebaigti. Šamata \$30.000 dolerių. Tuo tarpu Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komitetui priekaištaujama, baigus atskaitomybės darbus per 9 mėnesius. Šventė, kurios šamata buvo virš \$72,000 dolerių.

Ruošiant šventę buvo plačiai kalbama ir nuogastaujama, kad Trečioji Tautinių Šokių Šventė gali duoti Bendruomenei didelius nuostolius. Apmokėjus paskutinę sąskaitą, suvesta apyskaita štai ką parodė. Pajamų iš viso gauta \$72,571. 72. Daugiausia pajamų už parduotus bilietus. Antroji pajamų pozicija yra aukos, kurių gauta \$13,396.04. Gi trečioji -- baliaus pajamos. Išlaidų iš viso buvo \$59, 459.94. Didžiausią išlaidų poziciją sudarė šokėjų grupių kelionės išlaidos. Išmokėjom 50% kiekvienai grupei. Tadiš Trečiosios Tautinių Šokių Šventės pelno yra \$13,111.78.

Pagal ankstesnius susitarimus ir praėjusių švenčių tradicijas susidarys pelnas būdavo skirstomas bendros komisijos sudarytos iš bendruomenės ir šokių ar dainų švenčių rengimo komiteto. Šios teisės norime ir prašome Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komiteto nutarimu. Tuo labiau, kad Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komitetas savanoriškai pats išpareigojo vykdyti piniginių vajų, kuris davė virš \$13.000 dolerių. Kas ir sudaro faktiną šokių šventės pelną. Jų surinkimui išleista nepilni \$25 doleriai. Todėl komiteto vardu prašyčiau paskirti penkis (jū gali būti daugiau ar mažiau) Tarybos narius, tiek pat iš komiteto, kur bendrame posėdyje galėtumėm paskirstyti esamą pelną. Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komite-

tas, ruošdamas šventę patyrė:

a. Trūksta pinigų šventėms ruošti. Darbai pradėti su \$2.500 dolerių paskola.

b. Trūksta tautinių šokių vadovėlių.

c. Trūksta rūbų aprašymų.

d. Trūksta mokytojų. Prieš šventę buvo samdomi mokytojai.

e. Pietų Amerika prašo atsiųsti mokytoją ir suorganizuoti šokių mokytojų kursus.

Todėl Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komitetas vieningai priėmė nutarimą, kad šios šokių šventės pelnas eity tautinių šokių puoselėjimui. Tam pritarė ir tautinių šokių mokytojai. Buvo atsiklausta šokių mokytojų nuomonė dėl pelno. Tas pat buvo padaryta ir po antrosios tautinių šokių šventės. Iš 42 išsiųstų anketų atsakė 34 ir visi 100% pasisakė, kad Trečiosios Tautinių Šokių Šventės pelnas eity tautinių šokių reikalams ir sekančios šventės organizavimui. Su pelno paskirstymu ir knygų perdavimu Lietuvių Bendruomenei Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komitetas jausis savo darbą ir pareigą atlikęs.

Baigdamas noriu išreikšti viešą padėką JAV LB už man ir mano komitetui p.p. M. Rudienai, R. Kučienai, R. Domarkaitei, V. Kleizai, V. Radžiui, J. Zdaniui, B. Shotui, J. Paštukui, J. Pakalkai šio darbo pavidimą. Į šį darbą dar buvo įsijungę apie 300 talkininkų. Dirbom, kiek galėjom. Neskaitėm valandų, nei nemiegotų naktų. Darėm, kaip sugebėjom. Klaidų neišvengėm. Bet kas jų nedaro? Sekančių švenčių rengėjai gal geriau padarys.

Su šiuo pranešimu verčiu paskutinę Trečiosios Tautinių Šokių Šventės rengimo istorijos lapą.

Po šio pranešimo Trečiosios Tautinių Šokių Šventės pelnas \$13.111.78 buvo įteiktas LB Tarybos Prezidiumo Pirmininkui p. J. Kapočiui.

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MO-SER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER,
23 Mendon St.,
Worcester, Mass. 01604

ISTORINIS OBJEKTYVUMAS

Mūsų senosios istorijos specialistas prof. Z. Ivinskis parašė ilgą straipsnį "Nepriklausomos Lietuvos politinio gyvenimo raida ir lūžiai", kuris atspausdintas žurnalo Į Laisvę 1968 m. gruodžio mėn. nr-y, p. 31-55. Tur būt, tai bus kur nors ju skaityta paskaita, nes mintys dėstomos populiariai ir žurnalistiniu stiliumi.

Labai gerai, kad istorikas ragina tyrinėti "neištyrinėtus nepriklausomybės laikus". Tik naujų laikų istorijoje šis autorius nėra stiprus. Istorikai pirmoje eilėje turėtų susipažinti su dokumentais, kurių dabar jau aibė yra paskelbta, ypač slaptieji Reicho užsienių reikalų ministerijos dokumentai, atspausdinti daugelyje tomų, vokiškai ir angliškame vertime. Nespausdintus dokumentus, kartu su nepaskelbtomis sovietų notomis vokiečių Reichui, galima rasti mikrofilmuose Washingtone ir Bonnoje. Kaip tik daugelis jū liečia Lietuvos reikalus. Mūsų istorikai turėtų mažiau filosofuoti, bet surasti, išstudijuoti ir paskelbti tuos didžiajai politikai gal neįdomius dokumentus, bet mums jie nepaprastai įdomūs ir svarbūs.

Galima teorijoje sutikti su Z. Ivinskiu, kad "objektyvumas -- istoriko idealas". Tačiau visi idealai yra nepasiekiami. Pasiiektas idealas jau nebėra idealas, bet realybė. Reikia skirti faktus nuo jų interpretacijos arba nuomonių. Galima (ir tai ne visados) tik objektyviai nustatyti istorinių įvykių datas, veikėjus ir vienokį ar kitokį jų pasielgimą. Tačiau aiškinimas, kodėl jie taip pasielgė, jau bus subjektyvi nuomonė. Būtų naivu tikėti, kad kada nors, jei ne visi, tai bent dauguma lietuvių būtų įtikinti ir susidarytų vienodą nuomonę dėl šių mūsų istorijos įvykių:

1) Kokią datą laikyti mūsų valstybės pradžia; 2) Kada buvo Lietuvoje įvesta krikščionybė: 1251 ar 1387 m.?

3) Kaip tituluoti Gediminą ir Algirdą: ar varkarietiškai karaliais, kaip jie patys save titulavo, ar pagal rusų mažda didžiaisiais kunigaikščiais ("velikyi kniaz"), kaip daro dauguma mūsų istorikų, sekdami Dlugošu;

4) Ar buvo tikslinga lietuviams dalyvauti 1863 metų sukilime prieš rusus;

5) Ar buvo reikalingas 1926 m. gruodžio 17 d. perversmas;

6) Reikėjo ar nereikėjo lietuviams ginklu atsiiimti Vilnių 1939 m. rugsėjo vidury;

7) Ar reikėjo ginklu pasipriešinti rusų 1940 m. birželio 14 d. ultimatumui;

8) Ar buvo tikslingos plataus masto parti-

LMKF New Yorko klubo vadovybė (iš kairės): Ulėnienė, Sirusienė, Penkienė, pirm. Kregždienė, Šileikienė, Legeckienė ir Žukauskienė, prie M. Žukauskienės paveikslu, kuris buvo išleistas laimėjimui ir atiteko Koppui.

Švedai lietuviškai mokosi Lenkijoje...

Dr. J. Jurginis tryliktajame Literatūros ir Meno numeryje kultūrininkams Lietuvoje papasakojo apie savo lankymąsi Švedijoje, Upsalos ir Stockholmo universitetuose bei muziejuose, ir papasakojo apie lietuviškas vertybes, saugomas "anapus Baltijos". Upsalos universiteto bibliotekoj jis susitikęs skyriaus vedėją dr. L. Klaibergą, kuris prabilęs lietuviškai. Mat, jis yra buvęs Vytauto Didžiojo universitete Kaune švedų kalbos dėstytojas ir tada pramokęs lietuviškai, ligšiol nepamiršęs. Šioje bibliotekoje esama keleto XVI amžiaus lietuviškų knygų, kurių kopijų nėra Vilniaus universitetui nepavykę gauti. Tai J. Bretkūno "Giesmės", Mažvydo "Paraphrasis", Bretkūno "Kollektas", "Kancionas" ir rankraštis "Chrikščchzonijska giesme apej Usz gimimo Christaus". Esama toje bibliotekoje ir Kėdainių kalvinių leidinių. Vieno iš jų beesanti pirmoji laida, kurio Lietuvoj esanti tik antroji ir buvė manyta, kad pirmosios laidos jau niekur nėra.

Stockholmo muziejuose dr. Jurginis pamatė ten saugomas XVII amžiaus Lietuvos kariuomenės vėliavas. Ir paminėjo, kad "Tame muziejuje dirbantis lietuvis susidomėjo tomis vėliavomis, jas nupiešė ir piešinius paskelbė emi-

zaninės kovos prieš bolševikus 1945-53 m. Aš manau, kad praeis ir visas šimtas metų ir nei istorikai, nei platesnė lietuvių visuomenė nebus apie tuos įvykius vienos nuomonės, kaip norėtų prof. Ivinskis. Dar ir šiandie nesutariama, ar Mindaugas atsimetė nuo krikščionystės, ar ne, nors jau 700 metų praėjo.

Žinoma, visus tuos klausimus reikia tyrinėti. Tačiau tegul istorikas Ivinskis nepyksta, jei jo pasiimtai įrodyti tezei arba dogmai, kad 1926 m. perversmas buvo "didžioji politinė klaida", labai daug kas nepritaris ir ras aibę priešingų argumentų. Pagaliau visiškai ne istoriko dalykas yra bandyti apginti politinę dogmą. (b)

grantų spaudoje". Be abejo, čia jis minėjo pulkininko Urbono straipsnius KARYJE.

Labiausia, sako nustebintas, kad Upsalos universitete radęs rūpestingai ir žinoviškai tvarkingą gana didelį dabartinės Lietuvoje leidžiamos literatūros skyrių, apie kurį jam daug papasakojęs bei parodęs ten dirbąs Kajetonas Čeginskas. Be to, apie lietuvių Švedijoje dirbamus darbus J. Jurginis daug sužinojęs iš J. Lingio, taip pat gyd. G. Būgos (kalbininko K. Būgos sūnaus).

Tarp kitų dalykų, papasakojo toki užtikta reiškinį:

"Skaitydamas (Upsalos universiteto) lietuvių kalbos programą, radau reikalavimą, kad studentams, norintiems gauti per egzaminą aukštesnį pažymį reikia pabuvoti ilgesnį laiką Lietuvoje. Man buvo įdomu sužinoti, kaip šis reikalavimas praktiškai įvykdomas, nes neteko girdėti, kad švedas lietuvių kalbos praktiką atliktų Lietuvo-

je. Pasirodo, vykstant į Lenkiją, į lietuviškus Suvalkų ir Punsko rajonus"

Toks dalykas lyg ir akibrokštas Vilniaus universitetui... J. Jurginis siūlo organizuoti Vilniaus universitete kursų studijuojantiems lietuvių kalbą kituose universitetuose. Ir iš viso rodo susirūpinimo, kaip teikti daugiau pagalbos lietuvišką darbą dirbantiems svetur, nutylėdamas opius "pažūtrų skurtumus".

(ELTA)

DESIGNER HEAVY MACHINERY

Leading manufacturer of heavy hydraulic machinery has immediate opening for an experienced machine designer. Applicant should have extensive background in the design of machine tools, steel mill equipment or hydraulic presses. Degree not mandatory but applicant must be qualified to perform normal design calculations relative to strength, power requirements, etc.

THE CYRIL BATH CO.
32400 AURORA RD.
OLON, OHIO 44139
Att.: Chief Engineer
An Equal Opportunity Employer (38-39)

STATIONARY ENGINEER

Licensed First Class Stationary Engineer required to work in power plant of Coke Plant in Detroit. Excellent wages and fringe benefits.

Contact Personnel Department

SEMET SOLVAY DIV.

ALLIED CHEMICAL CORP.
(313) 842-4400, EXT. 371, DETROIT, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(38-40)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KAIP PASIRINKTI PROFESIJĄ?

Tokia tema simpoziumą rengia Clevelando Neringos ir Pilėnų skautų tuntai ši sekmadienį, gegužės 18 d. 11:15 val. Naujosios parapijos salėje. Simpoziumo dalyviai prelegentai mėgins išaiškinti kaip dar gimnazijose besimokantis jaunimas galėtų tinkamai pasirodinti studijoms universitetuose bei kolegijose, kaip pasirinkti profesiją, kokie reikalavimai statomi gauti stipendiją ir t.t. Simpoziume bus apibūdintos pagrindinės profesijos, studijų laikas, reikalaujami kreditai, kaštai ir t.t.

Šie jaunieji profesionalai sutiko referuoti apie atskiras profesines sritis: adv. A. Širvaitis -- teisė, dantų gydytoja G. Matienė -- odontologiją ir kitas medicinos šakas, universiteto lektorė M. Gailiūšytė -- pedagogiką, inž. dr. Stp. Matas -- inžineriją, architekt. G. Neimanas -- architektūrą.

Visi besidomį šia aktualia tema, prašomi dalyvauti.

Įėjimas -- auka bažnyčiai.

NAUJA VALDYBA

D.L. K. Birutės Draugijos Clevelando skyriaus metiniame susirinkime, kuris įvyko š. m. gegužės 4 dieną, buvo išrinkta nauja valdyba sekančios sudėties: V. Nagevičienė, O. Mikulskienė, I. Jonaitienė, P. Bliumentalienė ir A. Kubiliūnienė.

Aptariant ateities planus, susirinkimas svarstė gautą May Co. pakvietimą dalyvauti jų ruošiamoje tautybių parodoje š. m. birželio

Skautų vadai pas šv. Jurgio parapijos Clevelande kleboną kun. B. Ivanauską, kuris visad rodo didelį palankumą skautų organizacijai, leiddamas naudotis parapijos patalpomis. Iš kairės: tuntininkė N. Kersnauskaitė, tuntininkas A. Meilus, Vyr. skautininkas V. Vijeikis, klebonas kun. B. Ivanauskas, draugininkai E. Jakulis ir V. Staškevičius.

GRAŽUS SKAUTŲ VADŲ PAVYZDYS

Dirvos nr. 37-me, psl. 6, tilpo didoko lietuvių būrio nuotrauka, po kuria parašas sako: "LSS Brolijos vyr. skautininkas Vladas Vijeikis, lankydamasis Clevelande, drauge su Pilėnų tunto

16-21 dienomis. Nutarta šioje parodoje nedalyvauti, nes ją ruošia ne Tautybių Centras, kuriam Draugija priklauso. Kartu nutarta ateityje dalyvauti tik tose parodose, kurias ruoš Tautybių Centras.

Lietuvos Laisvės Kovų invalidams pasiūsta \$54.50, kurie buvo surinkti Partizanės moters minėjimo proga.

Clevelando lietuvių dailininkų paroda, turėjusi įvykti š. m. gegužės 24 ir 25 d., bet dėl tuo pačiu metu įvykstančios lituanistinės mokyklos šventės, nukelta į gegužės 31 ir birželio 1 d.

Paroda įvyks šv. Jurgio parapijos salėje ir joje dalyvauja dailininkai: R. Laniauskas, E. Muliolienė, A. Muliolis, N. Palubinskienė ir A. Vaikšnoras. Parodą rengia skautai akademikai.

skautais ir vadovais aplankė Lietuvių kultūrinį darželį".

Tai gražus, pavyzdingas -- ir kartu netikėtas -- pasielgimas. Clevelande dažnai įvyksta įvairių veiksmų, centrinių valdybų, žymių visuomenininkų posėdžiai, bet kaip dažnai matomą apsilankymo lietuvių darželyje nuotraukas prie dr. Basanavičiaus paminklo ir Gedimino stulpių, arba prie Kudirkos ar Maironio paminklų?

Daugelis Clevelande besilankusių veikėjų -- visuomenininkų ne tik nebuvo nuvežti bet net nežino, kad čia yra toks darželis ir jame stovi paminklai tiems mūsų tautos vyrams. Vietiniai ne tik nenuveža juos į darželį supažindinti, nusifotografuoti sau atminčiai, bet net nepasako, kad toks darželis yra ir, kad tai vienintelis paminklinis mūsų tautai darželis pasaulyje.

Darželis netoli nuo tų vietų kur veikėjai posėdžiauja. Apie aštuonias minutes pavažiuoti nuo Čiurlionio Ansamblio namų, apie šešias minutes nuo Šv. Jurgio parapijos salės.

Daugelis vietinių lyg norėtų, kad tas darželis būtų visai užmirštas, numojama ranka, nerengia veik jokių iškilnių ar minėjimų jame. Neatsiranda norinčių įstoti į darželio sąjungą darželiui globoti, nors senieji lietuviai, kurie jo išsteigimu rūpinosi, baigia išmirti.

Šiomet sueina 40 metų nuo Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos įsteigimo. Tą organizaciją sudarė draugijų atstovai ir pavieniai veikėjai. Reiktų taip tęsti ir toliau.

Netrukus įvyks darželio metinis susirinkimas, draugijos išrinkti ar skirkit atstovus.

K.S. Karpus
LKD pirmininkas

Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

Bungalow. Prie lietuvių Naujosios parapijos, Uždarąta veranda. Dvieju automobilių garažas, Cherokee Ave. Skambinti 531-3383 arba 481-6954.

MIRĖ IRENA STASKEVICIŪTĖ-MAŠIOTIENĖ

Gegužės 10 d. vakare Clevelande staiga mirė Irena Staškevičiūtė-Mašiotienė, nuliūdime palikdama vyrą Donatą, sūnus Joną ir Šarūną, bei artimuosius.

Velionė buvo Korp! Filiae Lithuania filisterė ir tremty aktyviai dalyvavo akademinėje veikloje. Dėl savo gero būdo ir stengimosi visiems padėti, buvo visų mėgiama.

Pašarvota buvo Jakubs and Son koplyčioje, kur ją gausiai lankė Clevelando lietuviai. Antradienį, gegužės 13 d. buvo pervežta į šv. Jurgio parapijos bažnyčią, iš kur po gedulingų pamaldų, gausaus būrio artimųjų ir pažįstamų buvo palaidota į Visų Sielų kapines.

Giminėms pageidaujant t vietoj gėlių prie jos karsto, aukos siunčiamos jos vardu Lietuvių Fondui.

Irenai Staškevičiūtei-Mašiotienei staigiai mirus Clevelande, velionės šeimai pageidaujant, Korp! Neo-Lithuania vietoj gėlių prie karsto, paaukojo 15 dol. Lietuvių Fondui.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai aciū visiems mieliems draugams ir bičiuliams prisiminusiems traagiškai žuvusį mano vyrą a. a. Vytautą Raulinaitį ir jo vardą įamžinusiems Lietuvių Fonde.

Dėkoju: Čiurlionio Ansambliui, V. Stankauskui, A. ir O. Mikulskiams, M. ir J. Mikoniams, A. Puškorūtei, P. Milašiui, dr. A. Butkui, Edv. ir J. Stepams, J. Kaklauskui, J. Balbatui, G. ir R. Kudukiams, V. Valdukaičiui, J. Stimburiui, J. Stempužiui, K. Ziedoniui, F. ir E. Eidimtams.

Aldona Raulinaitienė

Grandinėlės šokėjai 2000 mylių autobusu pravažiavo, lankydami lietuvių kolonijas su sceninių šokių spektakliais. Dvieju savaitių bėgyje aplankyta Baltimore, Washington, London, Hamilton. Apie 1500 žiūrovų nuoširdžiai, kritiškai palankiai, bet visuomet nuotaikingai sekė Clevelando šokėjų ir muzikantų atliekamų šokius. Kaip jau įprasta, šalia lietuvių dalyvavo nemažai ir kitataučių.

Grandinėlei vykdam savo įsipareigojimus, gegužės 15 d. dalyvauja amerikiečių gydytojų ruošiamoje kelių tautybių sudėtinėje programoje Clevelande.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMAI

Senieji JAV lietuviai, atvykę į šį kraštą be formalaus mokslo, be pinigų ir be politinių ambicijų, pajėgė įkurti didelį skaičių parapijų, mokyklų, klubų ir net ligoninių, kuriomis mes ir dabar didžiuojamės. Gi, taip vadinami nauji ateiviai, kad ir su mokslu bei visuomeniniu patyrimu, nepajėgė sukurti net dalies to, ką radome sukurtą senųjų lietuvių.

Nemanau, kad mums trūksta geros valios konkretiems darbams. Greičiausia mes nesame jos parodę todėl, kad tokiems darbams nebuvo būtino reikalo.

Šiais metais, Clevelande, kaip tik atsirado tokia proga, kur mes galime įrodyti, kad ir mums rūpi pozityviai ir konkrečiai dirbti. Clevelande veikia trys ekonomiškai besitvarką vienetai: Lietuvių Salė, Lietuvių Klubas ir Lithuanian Village. Šių vienetų vadovybės yra nutarusios artimiausiu laiku susijungti į vieną organizaciją ir bendrą kapitalą panaudoti Clevelando Lietuvių Namų statybai. Tokių namų statymas pareikalautų apie pusę milijono dolerių. Be Clevelando lietuviškos visuomenės paramos jie vieni sunkiai pajėgų juos pastatyti. Todėl, šių trijų vienetų iniciatyva buvo suorganizuota Lietuvių Namų planavimo komisija, susidedanti iš: pirm. inž. B. Snarskio, sek. V. Ročiūno ir narių: dr. A. Butkaus, agr. J. Daugėlo, dr. D. Degesio, inž. R. Kuduko, inž. J. Premenecko ir J. Sadausko. Ši planavimo komisija yra nutarusi kreiptis į Clevelando lietuvių visuomenę, kad ji prisidėtų prie Lietuvių Namų statybos. Prieš pradėdant statybą reikia žinoti, kokį kapitalą Clevelando lietuviai nori sudėti tokių namų statymui. Šių dviejų savaičių bėgyje bus kreipiamasi į Clevelando lietuvius, tiek senosios kartos, tiek naujus ateivius, ir prašoma pasirašyti pasižadėjimus už kiek kiekvienas asmuo žada pirkti akcijų. Tokie pasižadėjimo lapai bus tikras rodiklis, rodantis ar mes tik mokame kalbėti, ar reikalui esant ir konkrečiai dirbti.

Lietuvių Namais galės naudotis mūsų jaunimas ir įvairios organizacijos.

Senieji JAV lietuviai, atvykę į šį kraštą be formalaus mokslo, be pinigų ir be politinių ambicijų, pajėgė įkurti didelį skaičių parapijų, mokyklų, klubų ir net ligoninių, kuriomis mes ir dabar didžiuojamės. Gi, taip vadinami nauji ateiviai, kad ir su mokslu bei visuomeniniu patyrimu, nepajėgė sukurti net dalies to, ką radome sukurtą senųjų lietuvių.

Nemanau, kad mums trūksta geros valios konkretiems darbams. Greičiausia mes nesame jos parodę todėl, kad tokiems darbams nebuvo būtino reikalo.

Šiais metais, Clevelande, kaip tik atsirado tokia proga, kur mes galime įrodyti, kad ir mums rūpi pozityviai ir konkrečiai dirbti. Clevelande veikia trys ekonomiškai besitvarką vienetai: Lietuvių Salė, Lietuvių Klubas ir Lithuanian Village. Šių vienetų vadovybės yra nutarusios artimiausiu laiku susijungti į vieną organizaciją ir bendrą kapitalą panaudoti Clevelando Lietuvių Namų statybai. Tokių namų statymas pareikalautų apie pusę milijono dolerių. Be Clevelando lietuviškos visuomenės paramos jie vieni sunkiai pajėgų juos pastatyti. Todėl, šių trijų vienetų iniciatyva buvo suorganizuota Lietuvių Namų planavimo komisija, susidedanti iš: pirm. inž. B. Snarskio, sek. V. Ročiūno ir narių: dr. A. Butkaus, agr. J. Daugėlo, dr. D. Degesio, inž. R. Kuduko, inž. J. Premenecko ir J. Sadausko. Ši planavimo komisija yra nutarusi kreiptis į Clevelando lietuvių visuomenę, kad ji prisidėtų prie Lietuvių Namų statybos. Prieš pradėdant statybą reikia žinoti, kokį kapitalą Clevelando lietuviai nori sudėti tokių namų statymui. Šių dviejų savaičių bėgyje bus kreipiamasi į Clevelando lietuvius, tiek senosios kartos, tiek naujus ateivius, ir prašoma pasirašyti pasižadėjimus už kiek kiekvienas asmuo žada pirkti akcijų. Tokie pasižadėjimo lapai bus tikras rodiklis, rodantis ar mes tik mokame kalbėti, ar reikalui esant ir konkrečiai dirbti.

Lietuvių Namais galės naudotis mūsų jaunimas ir įvairios organizacijos.

Ten bus pakankamai vietos lietuviškiems susirinkimams, suvažiavimams bei subūvimams; ten bus modernios klubo patalpos; ten bus vieta skaityklai, kambariai dainoms ir salė šokiams. Žodžiu, bus sudarytos visos sąlygos mūsų jaunimui ir mums patiems susitikti, kad galėtumėm ilgiau išsilaikyti lietuvišku vienetu.

Taigi, visi į talką!

Dr. D. Degesys

Algirdui Bielskui, ŠAL-FAS S-gos Centro Valdybos pirmininkui, išvykus tarnybos reikais ilgiam laikui į Kaliforniją, jo pareigas laikinai perėmė vicepirmininkas Vytautas Jokūbaitis. Susirašinėjimą ir kitus reikalus prašome nukreipti V. Jakūbaičio adresu iki nebus duotas kitas parodymas. Jo adresas yra: Mr. Vytautas Jokūbaitis, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110. Telefonas: (216) 681-9143.

Laikinas A. Bielskaus adresas Kalifornijoje yra: Mr. Algirdas Bielskus, Rochelle's Motel, Apt. 165, 3333 Lakewood Blvd., Long Beach, Calif. 90808. Telefonas: (213) 421-8215, Apt. 165 -- namų; (213) 593-5924 -- darbo.

SAVAITGALIO DARBAS

Prosinimas Shaker Hts. namuose. Atvykti 10 val. ryto šeštadienį, permiegoti naktį ir darbovietė aplėdžiama sekmadienį 5 val. po pietų. 35 dol. savaitgaliai. Skambinti vakarais SK 1-8571. (36-39)

Didelė nuolaida turintiems 2 automobilius, be to vedusiems tarp 21-24 metų, mokyklų mokiniams, kurių mokslo vidurkis yra B ar aukštesnis (30% nuolaida). Dėl informacijų kreipkitės į V. Giedraitį 944-6835.

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių apartamentas Ansel Road ir St. Clair srityje. Patogi vieta.

Telefonas 757-3126.

(38-39)

PARDUODAMAS NAMAS, trims miegamais colonial, naujai dekoruotas. Neff-Lake Shore Blvd. kaimynystėje. Aptvertas kiemas. Savininkas. Telefonas 486-5130. (38-39)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 936 East 185th Street
361-1763 531-7770

Nuoširdžiam skautų rėmėjui Vladiui Šnioliui, kuris prisiminęs jaunystėje skautavimą ne kartą stambiomis sumomis yra parėmęs skautų veiklą, s. G. Juškenas sueigoje sega Lietuvių Skautų Sąjungos 50 metų sukakties ženklą. V. Bacevičiaus nuotrauka

Skaityk ir platink DIRVĄ

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Solistė Irena Stankūnaitė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sukaktuvinio seimo bankete-balius išpildys meninę programą. Pakvietimus į balių galima gauti New Yorke pas dail. J. Bagdoną, tel. (212) 441-2374 arba pas P. Paprocką (212) 647-9070. Balius įvyks puošniame Roosevelt viešbutyje New Yorke, Madison ir 45 St. gegužės 31 d. šeštadienį, 8 val. vak.

NEW YORK

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos iškilmingas banketas-balius, puošniame Roosevelt viešbutyje, Madison Ave. ir 45 St., New Yorke įvyks gegužės 31 d., 8 v. v. Prašoma registruotis pas dail. J. Bagdoną telefonu 441-2374 ir pas Petrą Paprocką MI 7-9070. Rengimo komitetas maloniai kviečia lietuvių visuomenę atsilankyti.

Lietuvių Fondo vaju New Yorke šį pavasarį davė gražius rezultatus. Jau surinkta keli tūkstančiai dolerių. Komitetui pirmininkauja dr. J. Kazickas, bene stambiausias Lietuvių Fondo aukotojas. Jo pastangomis sudarytas platus komi-

tetas, atskiros komisijos Vajaus proga gegužės 17 d. komitetas rengia pavasario balių-banketą puošniame Waldorf Astoria viešbutyje. Balius rengiamas Lietuvių Fondo nariams, kurie Fondui paaukojo 100 dol., už banketą dviem asmenim — 25 dol. Komitetas laiškais kreipėsi į New Yorke visuomenę ir kviečia savo auką prisidėti prie vajaus — stoti nariais į Lietuvių Fondą. Kiekviena auką brangi, nes ji stiprina mūsų kūrybines jėgas. Auką siųsti komiteto pirmininkui: Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10036. (Sk.)

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo generalinio komiteto nariai bei kai kurie kiti pareigūnai gegužės pra-

Dirvos nuoširdžiai rėmėjai ir Korp! Filae Lithuaniae filisteriai

A. A.

IRENAI MAŠIOTIENEI

staigiai mirus, jos vyrui DONATUI MAŠIOTUI, sūnams ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

DIRVA

Mylimai motinai

A + A

IRENAI MAŠIOTIENEI

mirus, sūnų filisterių PRANA, tėvą DONATĄ MAŠIOTĄ, gimines ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

ASD "Šatrijos Raganos" Draugovė ir Korp! Vytis

Korp! Filiae Lithuaniae filisteriai, mielai mūsų kolegai

IRENAI

STAŠKEVIČIŪTEI-MAŠIOTIENEI

mirus, Jos liūdinčiai šeimai, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reškia

Korp! Neo-Lithuania
Clevelande

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS sukaktuvinio seimo

BANKETAS-BALIUS

įvyks **š. m. gegužės 31 dieną, 8 val. vak.,**
HOTEL ROOSEVELT,

Madison Ave. ir 45 Street, NEW YORK, N. Y.

Vakarienės metu dainuos sol. Irena Stankūnaitė.

Gros Joe Tomo orkestras.

Stalai užsisakomi ir kvietimai gaunami pas dail. J. Bagdoną tel. 441-2374 ir pas P. Paprocką tel. MI 7-9070.

Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti.

Rengimo Komitetas

džioje išvyko į Europą dalyvauti ten rengiamuose PET Seimo posėdžiuose. Gen. komiteto nariai taip pat lankysis įvairiose Europos sostinėse susipažinti su tenyškiais politiniais susitarimais, liečiančiais Rytų Europos padėtį. Išvykusiųjų tarpe yra ir LLK pirmininkas V. Sidzikauskas.

WATERBURY

Kun. Antanas V. Saulaitis, S. J., Antano ir Onos Saulaičių sūnus, gyvenančių Old Colonial Road, Oakville, Conn., bus išvengtas kunigu gegužės 17 d., šeštadienį, 2 val. p. p., Sv. Juozapo parapijos bažnyčioje, Waterbury, Conn. šventinimus atliks J. E. vysk. Vincentas Brizgys. Po šventinimų parapijos mokyklos salėje bus vaišės ir kun. Saulaitis suteiks palaiminimą.

Sekmadienį, gegužės 18, 9:15 val. ryto švenčiamos Padėkos Mišios anglų kalba, giedant mokyklos chorui. Tą pačią dieną 11:30 val. ryto lietuvių kalba švenčiamos primicijos, koncelebruojant kun. Gediminui Kijauskui, kun. St. Ylai ir kun. Raimundui Juškauskui, parapijos kunigui, ir giedant parapijos chorui. Mišias seks vaišės mokyklos salėje.

CHICAGO

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS NAUJA VADOVYBĖ

Balandžio 13 d. Vyčių salėje įvyko Chicagos Lietuvių Tarybos metinė konferencija. Ataskaitinius pranešimus padarė Tarybos pirm. Algirdas Pužauskas apie metų bėgyje atliktus darbus ir išd. Antanas Valonis apie Vasario 16 d. progą gautas aukas ir bendrai apie finansinį stovį. Pranešimus ir revizijos k-jos perskaitytą aktą konferencija vienbalsiai priėmė ir užgėrė. Be to, buvo sudaryta nominacijų k-ja sekanti tarybos sudėčiai nominuoti ir

priimtos rezoliucijų k-jos pateiktos rezoliucijos.

Iš izdininko pranešimo ir revizijos k-jos akto paaiškėjo, kad Vasario 16 d. progą aukų buvo gauta 7,795 dol. Viso pajamų turėta 12,752 dol., išlaidų — 1,470 dol. Ten pat Amerikos Lietuvių Tarybai perduota 7,000 dol.

Konferencijos garbės svečiu dalyvavo ir kalbą pasakė svetys iš Šveicarijos pasiuntinys patarėjas dr. Albertas Gerutis.

Balandžio 18 d. Jaunimo Centre įvyko buvusios Chicagos Lietuvių Tarybos posėdis, kuriame nominacijų k-ja pristatė naują tarybos sudėtį. Einant rotacine tvarka sekanti kadencijai pirmininku buvo pristatytas Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos atstovas Korp! Neo-Lithuania filisteris Rimas Staniūnas, vicepirmininkais: kun. A. Stašys, Ig. Andrašiūnas, A. Pužauskas ir J. Pakalka. Sekretoriais pasiliko tie patys: Povilas Kilius ir Stasys Mankus. Izdininku pasiliko Antanas Valonis. Izdo globėjais: Juzė Gulbinienė, Mečys Šimkus, Mykolas Pranevičius ir Vladas Šoliūnas. Informacijų k-jon pristatyti: Teodora Kuzienė, Vladas Mankus, Matas Naujokas ir Audronė Valaitytė.

Naujais nariais į Tarybą įėjo: ALT S-gos Alvydas Jonikas ir Rimas Šarka, L. R. K. F-jos — Arvydas Tamulis ir Sandaros — Teodora Kuzienė ir Pranas Šulas.

Labai džiugus reiškinys, kad į tarybą įeina vis daugiau ir daugiau jaunesniųjų kartos atstovų. Jie jau sudaro veik pusę tarybos narių.

Pasikeitus pirmininkams, buvo pareikšta padėka už pavyzdingai atliktas pareigas buv. pirm. Algirdui Pužauskui ir pasitraukusiems nariams.

Vėliau buvo aptarti artimiausi tarybos darbai, būtent birželio trėmimų minėjimas ir einamieji reikalai. Šiais metais birželio trėmimų minėjimą norima suurošti naujoje dvasioje, kuriame aktyviai dalyvautų ne vien lietuviai, bet ir kitataučiai.

Baigiant reikia pažymėti, kad, nežūrint tarybą sudarančių grupių skirtingos pasaulėžiūros, jau eilė metų taryboje visi klausimai sprendžiami labai solidarinoje ir vieningoje dvasioje. (mn)

Lietuvių grupė "Dailė" ruošia meno parodą gegužės 18-25 d., Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje.

Atidarymas įvyks sekmdienį, 12 val. Paroda bus atidara kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., o šeštadienį nuo

11 val. ryto, iki 9 val. vakaro.

Šį kartą parodoj dalyvauja didelė dalis naujų, jaunų dailininkų, kurie yra neseniai baigę ar dar tebetęsia meno mokslus. Paroda susidės iš tapybos, skulptūros, fotografijos ir paskutiniųjų meno formų, kurios galbūt pirmą sykį bus matomos Čiurlionio Galerijoje.

Paroda užsidarys sekmdienį, gegužės 25 d., 9 val. vakare.

ROCHESTER

Margarita Ščiukaitė-Neuman neseniai grįžo į Rochesterį iš Italijos, praleidusi ten tris metus, jos vyrui tarnaujant aviacijoje. Jos tėveliams Ant. ir El. Ščiukams daug džiaugsmo suteikė ne tik sugrįžimas jų dukros su vyru, bet ir pamaičius pirmą kartą dviejų metų anūkę.

Margarita Rochesterio lietuviams žinoma, kaip buvusios skautė, tautinių šokių šokėja, akompanavusi vietos LB chorui ir davusi keletą savo piano koncertų.

Po trumpos viešnagės pas savo tėvelius ji su šeima išvyksta į Omaha, Neb. Manome, kad ten susiras lietuvių draugų ir nenutrauks ryšių su lietuvių bendruomene ir lietuviška veikla. Tikima, kad ji palaikys ryšį ir su Rochesterio lietuviams. Jos tėvelis yra ilgai

"LITHUANIA 700 YEARS"

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu. Tai vertinga dovana nebekalbantiems savo tėvų kalba vaikams ir amerikiečiams draugams.

metis Dirvos skaitytojas, vietos lietuvių radijo valandėlės steigėjas ir vienas pirmųjų pranešėjų.

J. Jurkus

WASHINGTON

MONTREALIO JAUNIMAS ATVYKSTA Į WASHINGTONĄ

Washingtono ir apylinkių lietuviams kviečiami sekmdienį, gegužės 18 dieną, 6:30 val. vak. atvykti pasiklausyti Montrealio lietuvių jaunimo tautinių instrumentų orkestro, susipažinti, pabendrauti. Vakaras įvyks Divine Savior Seminarijos patalpose, Princess Gardens Pkwy., Lanham, Md. Rengia LB Washingtono apylinkės valdyba.

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS PAVASARIO BALIUS

gegužės 17 d.,
šeštadienį

WALDORF ASTORIA VIEŠBUTYJE

Jade Room, Park Avenue ir 50th Street

NEW YORKE

Banketo metu dainuoja solistai VIOLETA BENDŽIŪTĖ ir STASYS CITVARAS. Sokiams groja Joe Thomas orkestras.

Pradžią 7:30 v. v.

Informacijų reikalais skambinti:
Jadvyga Vytuvienė — VI 6-2980; Jurgis Montvila — 321-4309
Stalus užsisakyti pas Jonę Kiaunienę — tel. 658-4334